

Št. 165

**FEBRUAR
2020**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič – Biba, Jasmina Memič, Špela Blatnik, Diego Menendes, Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Ban, Janne Karlsson, Fedja Kovič, K. K. Volk, Saraja Cesarini

Ovitek:

Prva stran: Nada Žganc

Zadnja stran: INSP NGO

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

PROJEKT PODPIRAJO:

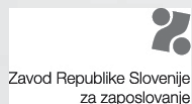
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

DOBA ŽVIŽGAČEV: PIŠE SE ZGODOVINA

Foto: osebni arhiv

2006 – 2020 n. š.

Številne skupine, ki se zavzemajo za svobodo govora, vidijo Assangeovo obtožnico kot najpomembnejši sodni primer na temo svobode tiska v našem času. Tudi sam se jim pridružujem. Dejstvo, da se do tega pomembnega vprašanja mainstream mediji ne opredeljujejo niti o njem vidneje ne poročajo – ter da nihče od političnih voditeljev Assangeovega sodnega pregona glasno ne obsoja – daje vedeti, da kriminalizacija novinarstva poteka za skrbno zaprtimi vrati. Ustanovitelj WikiLeaks se je tako v boju proti izročitvi ZDA v januarju pojavil na westminstrskem sodišču, a mu težave pri pripravah na zaslišanje povzročajo otežen dostop do pravne zastopnice. Njegova odvetnica Gareth Peirce je sodniku povedala, da ji londonski zapor pri pregledu ključnih dokazov otežuje delo, saj ji ne omogoča rednih stikov z obtoženim. Od decembrskega zaslišanja je s svojo stranko namreč preživela le dve uri.

Nedvomno lahko torej govorimo o pristranski in nepošteni sodni obravnavi obtoženega. Tudi januarska procesna obravnava je bila premaknjena za štiriindvajset ur tik pred zdajci. Assangeova obramba je tako namesto polnega dneva z njim preživela le eno uro. Obtožbe pa so hude. Želijo mu soditi kot vohunu po 17 točkah obtožnice, ker je med drugim objavil vladne dokumente, ki razkrivajo vojne zločine ZDA v Iraku in Afganistanu, pa tudi mučenje v Guantanamo. Nekatere izmed najmočnejših vlad na svetu, ki se rade bahajo s svojo demokracijo, so se tako združile v želji, da bi obsodile osebo, ki je razkrila resne zločine proti človeštvu.

Treba se je vprašati, za kaj gre v resnici pri pregonu Assangea. Gre za očiten napad na svobodo govora, tiska ter medijev, ki bi morali imeti pravico poročati o vsem, kar je v javnem interesu in vojne so konec koncev financirane z javnimi sredstvi. Kazenski pregon Assangea pomeni novo stopnjo v napadu na temeljne demokratične pravice s strani ZDA, Velike Britanije in tako imenovanega globalnega vladajočega razreda. Assange je v tej vojni postal politični zapornik, ki mu grozi 175-letna zaporna kazen, ker je WikiLeaks korenito spremenil medijsko pokrajino. Zaradi učinkovitosti svojega neustrasnega novinarstva je bil imenovan za sovražnika Združenih držav in psihološko mučen v zaporu Belmarsh, nekakšnemu Guantanamo Združenega kraljestva. Znani novinar John Pilger, ki je Assangea leta 2019 obiskal v zaporu, je poročal o njegovem vse bolj krhkem zdravju in popolni izolaciji: »Z njim se ravna slabše kot z morilcem.«

Postopek proti Assangeu je nedvomno vezan na prihodnost svobode tiska. Priča smo poskusom kriminalizacije novinarske dejavnosti, ki razkriva ali objavlja tajne vojne in državne podatke v javnem interesu. In to je tudi razlog, zaradi katerega bi se morala svetovna javnost boriti proti njegovi izročitvi pod obtožbo vohunstva. Čeprav korporativni mediji na svojih straneh podpirajo uradno stališče vlade ZDA, ki Assangea kot novinarja zanika, ostaja dejstvo, da je WikiLeaks v rekordnem času objavil gradivo, ki razkriva tajno delovanje in koruptivnost ameriške vlade. Poleg tega sta WikiLeaks in Assange osvojila številna novinarska priznanja. Odbor, ki je WikiLeaksu podelil nagrado walkley, ki je avstralski ekvivalent Pulitzerja za odličnost v novinarstvu, je leta 2011 pri podelitvi zajel bistvo: *pogumna in kontroverzna zavezanost najboljšim tradicijam novinarstva – pravičnost skozi transparentnost.*

Jean Nikolič

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **IN MEMORIAM: BOŠTJAN JANČIČ**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 5 **OBRAZI BREZDOMSTVA: BENJAMIN**
- 7 **ZGODOVINSKA RUBRIKA**
- 8 **TEREZA VUK: AMEBE SO POBEGNILE IZ LABORATORIJA**
- 10 **MESTO, VAS**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 12 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 15 **MARIBORSKA STRAN**
- 17 **IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE**
- 19 **OBALNE PTICE**
- 20 **GOSTUJOČA KOLUMNISTKA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **PO ŠTIRIDESETIH LETIH PANKA**
- 25 **IZZA REŠETK**
- 26 **SMS KOMENTARNICA**
- 27 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 28 **BREZPLAČNI DOGODKI**
- 30 **KRIŽANKA**

03
KRALJI
ULICE

Foto: Mirko Bekić

IN MEMORIAM: BOŠTJAN JANČIČ

Ob izgubi sina se za besede sožalja zahvaljujemo vsem Boštjanovim prijateljem. Za denarno pomoč pa se zahvaljujemo Društvu Kralji ulice.

Družina Debevec

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.

- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

UPORABLJATI IN PREŽIVETI

V prvem tednu decembra je bil na obisku v Ljubljani preživelec psihiatrije in aktivist na področju duševnega zdravja, Germán Torres. Prišel je na podporno skupino za slišanje glasov, predaval na Fakulteti za socialno delo in izvedel dve delavnici o »skupinski skrbi« (angl. *collective care*) z uporabo metode gledališča zatiranih. K nam je s predstavitvijo barcelonske mreže skupin za medsebojno pomoč prinesel svež piš pri nas delno že poznanih vetrov.

Germán se identificira kot preživelec psihiatrije. Gibanje preživelcev psihiatrije je ponekod po svetu zelo močno, vzpostavlja pa se na točkah kritičnega in političnega premisleka (in akcije!) na področjih, povezanih s psihiatrijo. Od gibanj »uporabnikov« se gibanja preživelcev ločijo predvsem po tem, da so jo preživeli (se od nje tako ali drugače osvobodili); da psihiatrijo vidijo predvsem kot zatiralsko mašino in da psihiatrije ni možno le uporabljati, temveč je marsikdaj v vstopanje v psihiatrični sistem kdo tudi prisiljen, kar kaže na neustreznost rabe besede »uporabnik«. To seveda ne pomeni, da »uporabniki« psihiatrijo zgolj »uporabljajo« oz. so do nje nekritični – vseeno pa identitetni naklon gibanja preživelcev kaže na svojstveno politično držo, ki jo vzdržuje tudi ali predvsem z vstopanjem v javne prostore. Knjige, kot so *Searching for a Rose Garden* (2016) in *Mad Matters* (2013), popisujejo veliko razmislekov in tudi samooorganiziranih akcijskih podvigov v tujini, kar nas spomni prej na preteklost kot sedanost aktivizma radikalnega duševnega zdravja v Sloveniji.

Z idejami je tako kot z oblačili – menjajo se po nareku mode. Jaka moda, pravijo, in zdi se, da je »moda« preživelcev in gibanja norcev (angl. *mad movement*) dejansko moda ZDA, Kanade in drugih od nas še kar oddaljenih predelov sveta. V Evropi se morda bolj kot o preživelcih govori o vrstniški podpori (angl. *peer-support*), ki ponekod postaja del delovanja ustanov. V Trstu je skupina psihiatričnih uporabnikov v vlogi vrstniških podpornih delavcev

plačana iz iste malhe kot psihiatri in drugi zdravstveni delavci, kolegi iz Avstrije pa tudi razvijajo skupine in druge dejavnosti, katerih protagonisti so ljudje z lastnimi izkušnjami duševnih stisk. Vsem tem iniciativam je skupno to, da črpajo moč za podporo iz vednosti in praks strokovnjakov iz izkušnje (tako imenovanih »vrstnikov«), ki se medsebojno podpirajo. Ko smo pred kratkim naredili anketo o vrstniški podpori in jo poslali na vse vidnejše nevladne organizacije na tem področju v Sloveniji, smo dobili vtis, da marsikatero organizacijo vrstniško podporno delo zanima. Februarja letos v Ljubljano prihaja nizozemski socialni psihiater Dirk Corstens, ki bo med drugim govoril tudi o razvijanju vrstniške podpore.

Germán je večkrat vprašal: Kaj lahko naredimo, da bomo lahko bolj neodvisni od ustanov? Vrstniška podpora je v svoji osnovi samonikel pojav, ki se vzpostavlja tako znotraj psihiatričnih ustanov (na cigaretu) in zunaj njih (kjer koli v skupnosti, s katerim koli tovarištvom). Tudi če se odvija znotraj ustanov, je izveninstitucionalna – ustanova lahko dve osebi zbliža zato, ker se najmeta znotraj nje v podobnem položaju, a hkrati s tem, ko se vzajemno podpirata, gradita neko drugo polje moči, ki je od ustanove neodvisno. Samoniklost pa pomeni tudi to, da vrstniška podpora ne izhaja iz konceptov in idej o njej sami – s temi koncepti si lahko pomagamo pri razumevanju procesov take vrste podpore, ki pa izhaja predvsem iz nuje in dejstva, da imajo institucionalne vrste pomoči, ki jih izvajajo strokovnjaki po poklicu, svoje omejitve. Te samonikle prakse vzajemne podpore, kot rečeno, ponekod po svetu prepoznavajo in jih tudi bolj ali manj sistemsko spodbujajo. Ponekod do mere, da se ljudje upravičeno sprašujejo, ali še kaj ostane od take vrste podpore, če jo »pogoltnejo« različne ustanove s svojimi logikami delovanja, ki se jim potem vrstniške podpirne skupine morajo podrediti. A nas čaka še dolga pot.

Juš Škraban

SEMINAR O VRSTNIŠKEM PODPORNEM DELU NA PODROČJU DUŠEVNEGA ZDRAVJA

Projekt Slišanje glasov Slovenija v obdobju 2019–2021 sodeluje v projektu Erasmus+ »Community Mental Health practices in ex-Yugoslavia«. Projekt se osredotoča na skupnostno usmerjene prakse na področju duševnega zdravja in – v primeru Slovenije – posebej na pristop odprtega dialoga in na modele organizacije vrstniškega podpornega dela. V času med 5. in 7. februarjem 2020 bo v Ljubljani potekal seminar o teh temah z dvema predavateljema iz Nizozemske.

Pred seminarjem nas je zanimalo, kakšni so pogledi slovenskih nevladnih organizacij na skupnostno usmerjene prakse na področju duševnega zdravja in posebej na vrstniško podporno delo. Izdelali smo kratko anketo o teh temah in jo poslali osmim nevladnim organizacijam, od katerih so nam štiri vrnile svoje odgovore. V nadaljevanju na kratko povzemamo del njihovih odgovorov, vsi njihovi odgovori pa so dostopni na domači strani www.slisanjeglasov.si, v razdelku Knjižnica.

Na vprašanje o možnosti izveninstitucionalne podpore ljudem v duševnih stiskah je ena od organizacij odgovorila: »Možnosti

izveninstitucionalne podpore so v Sloveniji slabe. Razen nevladnih organizacij (in skupnostne psihiatrije) ne obstajajo storitve, ki bi jih osebe s težavami v duševnem zdravju lahko uporabljale. Tiste, ki obstajajo izven omenjenega, so drage (psihoterapija, zasebne svetovalnice in terapevti ipd.) in/ali neurejene, neregulirane ali pa so njihove storitve omejene (oskrba na domu ipd.). Dolgotrajna oskrba je neurejena, osebna asistenca za osebe s težavami v duševnem zdravju je v povojih, večina drugih storitev pa je neobstoječa.« Na vprašanje o nepokritih potrebah uporabnikov so odgovori omenjali pomanjkanje prehodnih stanovanjskih skupin ter kriznih centrov za duševno zdravje (ki bi odgovarjali na akutne stiske in preprečevali hospitalizacije) in na finančno in kadrovsko omejenost pri izvajanju obstoječih oblik podpore. Na vprašanje o odnosu do vrstniškega podpornega dela so vse štiri organizacije odgovorile, da to idejo podpirajo, da spodbujajo take dejavnosti in da bi si želeli razvoja programov v tej smeri ter več povezovanja za ta namen. Morda bodo našle priložnost za vse to tudi na seminarju, ki bo organiziran na to temo v februarju.

Bojan Dekleva

OBRAZI BREZDOMSTVA: BENJAMIN

FEANTSA (Evropska krovna organizacija, ki deluje na področju brezdomstva) je razvila definicijo brezdomstva in stanovanjske izključenosti, imenovano ETHOS. Definicija ETHOS se začne s konceptualnim razumevanjem, da obstajajo tri domene, ki predstavljajo »dom«, in katerih odsotnost pomeni brezdomnost. Imeti dom je mogoče razumeti kot: imeti ustrezno bivališče (ali prostor), ki ga lahko oseba in njegova/njena družina nemoteno uporablja (fizična domena); imeti možnost ohranjati zasebnost in razvijati odnose z drugimi (socialna domena) ter imeti pravico do bivanja tam (pravna domena). To vodi do štirih glavnih kategorij: biti brez strehe nad glavo, biti brez stanovanja, imeti negotovo nastanitev, imeti neustrezno nastanitev. ETHOS na tej osnovi ljudi, ki so brezdomni, razvrsti glede na njihov življenjski položaj oziroma dostopnost »doma«. Te štiri konceptualne kategorije so razdeljene na 13 ožjih kategorij, ki jih je mogoče uporabiti za različne politične namene, kot so ugotavljanje obsega brezdomstva ter razvijanje, spremljanje in vrednotenje zakonov na tem področju.

Benjamin: »Na cesti ostaneš, ko to najmanj pričakuješ. Ostaneš brez denarja, staršev, stanovanja, partnerja ... Ni lepo. Spiš pod mostom, ješ postane sendviče, ki jim je pretekel rok, beračiš za denar pred trgovinami. Zvečer si utrujen, potrebuješ počitek. A ga žal najdeš le na klopi, pod mostom, na mrzlih betonskih tleh. Ni daljinca, ni kavča, ni mame, ki bi te potolažila. S poti zaidemo iz različnih razlogov, bodisi zaradi alkohola, drog, nasilja bodisi kriminala ... Vendar brezdomstvo včasih pomeni tudi upiranje družbi, prijateljem, staršem. Tudi če imaš sobo v hiši svojih staršev in si odtujen ali bivaš v najemu, se skregaš z lastniki, nimaš pravega doma. To ni pravo življenje. 'Klošar' ni vedno oseba, ki spi na ulici, ta beseda ima lahko mnogo različnih pomenov. Vsekakor pa ni nekaj, česar naj bi se sramovali. Kvečjemu je nekaj, kar nas mora spodbuditi, da se nekemu zaupamo, poiščemo osebo, ki ji je mar za nas. Vedno se kdo najde. Nekdo, ki te bo potrepljal, te prijel pod ramo, ti kupil sendvič, naredil uslugo. Pa četudi je to liter vina, imamo pač svoje težave. Dobri ljudje nam polepšajo dan. Pomagajo tako ali drugače, pomembna je tista roka, ki te drži pod ramo. Četudi si pijanec, narkoman. Pomembni so prijatelji, sorodniki, družba. Da ti nekdo ponudi oporo, ko jo najbolj potrebuješ. To je res veliko vredno.

Sam sem zašel s prave poti okrog 20. leta. Droga, žurke, super, odlično. Dokler je. Kmalu pa ni več. Ugotoviš, da lastni sorodniki ne želijo govoriti s teboj, te mečejo na cesto, ti odrekajo vse, kar si do tedaj imel. Občutek je grozen, nekaj

Foto: Jaka Pihatec

Roba pod pultom ... Siva ekonomija, gospod minister.

najhujšega na svetu. Na cesti se najdejo prijatelji, a to ni isto. Imajo svoje težave, niso pravi prijatelji. Ob nedeljah obsediš v parku, zadremaš na klopi, te oropajo. Poleg drugega ostaneš še brez vse lastnine, ki jo še imaš. Obvarujte se tega, res je bedno, dobesedno. Ne prepusti se skušnjavi, ki bi te pripeljala na ulico. Ni vredno. Obvaruj svoje življenje, splača se. V Ljubljani je prenočevanje zelo slabo urejeno, imamo le nekaj kontejnerjev, tistih gradbenih, v katerih so nabutani pogradi. Brezdomni se stiskajo kot sardine, smrdi po postanem potu, urinu, alkoholu. Takšno bivanje je bivanje, ki ne nudi ničesar, ničesar osebnega. Imaš en tuš in en WC na štrbunk. Po navadi celo stranišnega papirja ni. A brezdomna oseba se mora zadovoljiti z marsičim. Zateče se pod most, v garažo, klet. Ven ga zbrcajo policisti in mu napišejo visoko kazen, ki je tako ali tako nikoli ne bo mogel plačati.

Gre za golo življenje, ki ga morajo brezdomni preživeti na cesti. Ni človeka vredno, tega nikomur ne privoščite. Negujte se, poiščite svoje bližnje, skušajte ohranjati osnovno človeško dostojanstvo, poskrbite za osnovne stvari. Verjemite, da se bo našla pot. Za vsakega, takšna ali drugačna. Verjemite, da bo. To je pomembno. Ljudje smo družabna bitja, potrebujemo družbo, oporo. Vedno jo boste nekje našli. Moramo se imeti radi, moramo sodelovati, to je bistveno!«

Uredil Jean Nikolič

KAM SE LAHKO OBRNETE?

Ljubljana: Zavetišče za brezdomne, Poljanska cesta 45b, 01 430 10 80; Zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog (Šent), Poljanska 52, 059 337 802; Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote – Dnevni center za brezdomne in zavetišče, Plečnikov podhod 1, 01 425 30 93; Zavetišče božjega usmiljenja (sestre misijonarke ljubezni), Kališnikov trg 7, 01 537 11 83; Župnijska Karitas Štepanja vas, Mekinčeva 1, 01 544 12 60; Dom Marijinih sester, Mekinčeva ulica 12, 01 586 39 50.

Ostale regije: Zavetišče za brezdomne Maribor, Ruška cesta 71, 02 420 31 93; Sprejemališče za brezdomne Nadškofijska Karitas Maribor, Ljubljanska ulica 23, 059 080 366; Zavetišče za brezdomne Celje, Kosova ulica 7, 03 492 95 38; Zavetišče za brezdomne Kranj, Sejmišče 4, 04 256 87 88; Zavetišče za brezdomne Slovenj Gradec, Celjska cesta 27, 02 88 121 58; Zavetišče za brezdomne Murska Sobota, Tomšičeva 16, 059 932 520; Zavetišče za brezdomne Kočevje, Ljubljanska cesta 25, 04 256 87 87; Dnevni center za brezdomne in socialno ogrožene osebe Koper, Gregorčičeva 4, 040 294 217; Center za brezdomne osebe Velenje, Koželjskega ulica 3, 064 254 150.

IZ TVOJIH OČI SO SE VSULE ISKRE,
IZ TANKIH ROK BISERI NOVEGA ZAGONA,
IZ DUŠE ŽELJE,
ŽELJE PO SEBI,
PO TISTEM,
SAJ VEŠ,
KAR SE NE SME.

TOM VEBER

NASVET SEBI

NE POGINI ŽE NAVSEZGODAJ,
POČAKAJ VSAJ DO VEČERA!

NE VEM, ALI SE RUŠIM ALI SESTAVLJAM.
GLAS MI PRAVI, DA SE SESTAVLJAM,
IN JAZ PRAVIM *DOBRO*.

LUCIJA BEGUŠ

ČAS

Dovrševanje
včeraj novih nezačetkov,
nekoncev, zametkov.

Aljoša Rode

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 10. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas cikliččen in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Medtem ko to pišem, smo vstopili v leto 2020. Leto, za katero ne vemo, kakšno bo – predvsem za brezdomne kakor tudi za nas, ki imamo življenje kolikor toliko urejeno. Nihče izmed nas ne ve, kaj ga čaka v prihodnje. Toda čas teče neusmiljeno naprej. V misli vdirajo spomini na preteklost, na čase, ko se je ustanovljalo Društvo Kralji ulice. Prišli smo do te točke, da bomo letos praznovali debelih 15 let društva in časopisa, ki je prvi in edini časopis za problematiko reševanja stiske vseh tistih, ki so ostali brez strehe nad glavo.

Že v prejšnjih številkah sem omenil mnoge brezdomne, ki so ustvarjali naš časopis, nemogoče je pisati Izsek časa, ne da bi jih omenjal. Mnogi so žal že umrli. Teh je kar veliko. In vendar se tudi brez njih epopeja časopisa nadaljuje.

V tem času je prišlo do mnogih sprememb na področju urednikovanja, saj je ustanoviteljico društva Špelo Razpotnik, ki je redna predavateljica na Pedagoški fakulteti, zamenjala Mirjam Gostinčar, simpatična gospa, ki je prišla v leto 2009. Skupaj z uredniškim odborom in sodelavci uredništva je časopis urejala tako, da je ta postajal čedalje boljši. Ko sem že pri časopisu, naj omenim, da se je v zadnjem času po mojem mnenju zunanost časopisa nekoliko izboljšala, sama vsebina pa je ostala zvesta prvotnemu namenu. Brezdomni so še vedno vključeni kot avtorji prispevkov, delijo svoje poglede na svoj način življenja, ki pa vemo, da je včasih zelo krut. Sedaj je že nekaj časa novi urednik Jean Nikolič. Tudi Jean zaenkrat kar dobro vodi vse skupaj, Upam le, da ne bo zaradi nas izgubil živcev, tistih nekaj, kolikor jih še ima. Drugič pa nekaj več besed o dejavnostih društva. Lep pozdrav.

Vaš kronist Gregor B. Hann

Kralji ulice, 2006

ČEZ ROB

Vroča čokolada namesto kave (pa ne instant).

Penice (jeb*** kalorije).

Stare vinilke na steni (kot opomin dobre muzike).

Nightwish na ful. In Cornell kot protiutež (ali ker ne morem iz sebe).

Zaprte oči (ker le tako ima tišina glas in kitara okus).

Odklop (in/ali hedonizem?).

Regeneracija duše. In telesa.

Ker jutri – je nov dan.

Za nove male velike ali velike male neumnosti. In sanje.

Le eno bo ostalo isto ... ne glede na žulje, ki jih pustijo strune ... ne glede na popito čokolado in zapisane vrstice novega besedila – odstotek pozabljenih. Odstotek zatiranih. Odstotek zavrženih. Pravzaprav ... lažem. Slednji se večajo. Ker družba pritiska. Stiska ... Čez rob.

Zapisala Ninna Kozorog

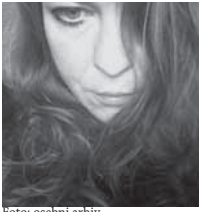

Hells Angels v Ljubljani

Foto: Jaka Prijatelj

**ZAKAJ JE MESTNA OBČINA LJUBLJANA ZGRADILA
TOLIKO MOSTOV V MESTU?
DA JE ZADOSTI BAZ ZA VSE KLOŠARJE.
PA ŠE ZA VARNO SOBO JE POSKRBLJENO!**

GREGOR B. HANN

Tereza Vuk:

AMEBE SO POBEGNILE IZ LABORATORIJA

Foto: osebni arhiv

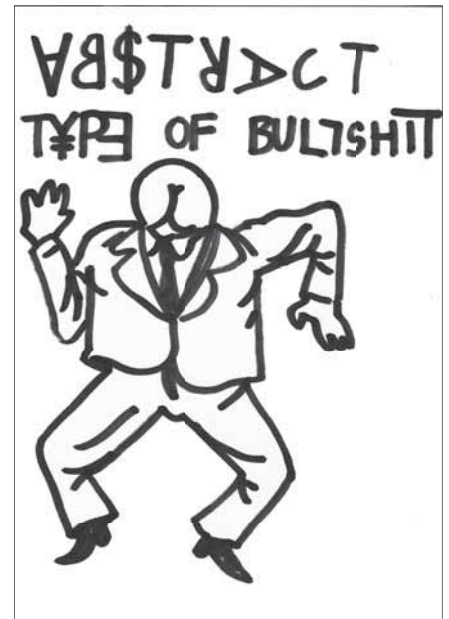
Jaz nikol nisem marala šole – tam nekje od petega razreda naprej – puberteta me je začela dajat počas. In v puberteti se ti jebe za ocene, kamoli za ene tovarišice, k ti neki pametujejo. Mislim, koga briga, kerga leta je bil Ivan Cankar rojen? Kaj če men to v življenju? Ko bom crknila, bo na nagrobniku pisalo: »In vedela je, kdaj je bil rojen Ivan Cankar.« Pa tud sanja se mi ne. Takrat so bli moji problemi mozolji, pa ker tipček iz osmega razreda je nabolj luškan. Ampak okej, osnovna je obvezna, nej vam bo, dragi starši, bom potrpeala. In pol greš v prvi letnik. Pet postaj od doma z busom. Se mi je zdel, kokr da grem v Brazilijo, ne pa iz Zupancičeve jame do Zelene jame na grafično.

In si manj pod kontrolo staršev in posledično manj v šoli. V bistvu te zadnja dva meseca prvega letnika sploh ni. Sem šla rajš kr štopat mal okol po Sloveniji, namest k pouku. Ker sem že takrat kot ena mozoljasta mula točno vedla, da jaz ziher ne bom mela na nagrobniku Cankarja, ampak da bo pisalo: »Terezi je dol viselo za amebe in H₂O, še posebej ji je šla na kurac fizika.« Sej ne, da bi bla skoz brez ambicij. Kot otrok sem hotla bit al veterinarica al igralka al pa odvetnica. Ker so bli kužki luštni, pozabila sem pa, da bi v resnici roke tiščala kravi v rit. Ker je bil en seksi odvetnik v eni seriji. Ker sem že skoz igrala, da sem vsak dan v šoli, v resnici sem pa na Krasu v osmici pila, dokler me ni fotr na realna tla fuknil: »Kaj boš igrala? Boš karte v kinu prodajala?« Pedagog pa tak. Jaz sovražim šolo, fotr pa učitelj. In sem zadnja dva meseca izigravala vsak dan, ko sem prišla domov. *Vtikatorji* sem se takrat skoz drla na njih, ker so se skoz neki vtikovali v moj *life*. »In, kako je blo v šoli?« »Dobr.« In pridem en dan domov in fotr spet s tem vtikovanjem: »In, kako je blo v šoli?« »Dobr.« Kr naenkrat sem zaslišala neko rjovenje: »Dobr, a? Zakaj sem te mogu it pa dans izpisat iz šole?« Ups, me je kr mal igralska žilica izdala, čeprov dva meseca sem se pa dobr držala, in evo ti zdey, na, fotr, prodanje kart. V življenju me niso topli, tko da tud takrat nisem dobila klofute. Sam sranje od fotra, da nikol ne bo nč iz mene, sem mogla poslušat. In pride drugo leto in se jaz kr nikamor ne vpišem. In se fotru spet neki scufa, spet začne z rjovenjem in me kr pelje v Postojno. Evo, naš sorodnik je kle ravantelj in zdey boš ti kle. In sem ostala sama sred Postojne (pozim je mraz k

kurba), vpisana na gozdarsko šolo, pa še v internatu bom cel teden. Prov, bo pa še kle žur. In sem bla prva punca, k je letela iz internata. Po ene treh mesecih. Mi smo ga sam pili naokol, pa še ful dobre tripe sem nosila iz Ljubljane in smo se smejal k eni jokerji po celi Postojni. Oh, *sweet sixteen*. Ko me je fotr prišel iskat, da me zvleče nazaj v Ljubljano, sem za finiš še prejšni večer celo fasado pod oknom internata pokozlala. Ko sva sedela v avtu, ni več rjovel, sam ene take žalostne oči je mel. Jaz sem buljila v *all-starke*, na katerih je pisalo Pearl Jam s flumastrom, in si mislila: »Na mojmu nagrobniku ne bo pisalo, da poznam liste in drevesa, jebalo vas gozdarstvo.«

In pol sem se kr mal vpisovala na kr ene šole. Pa mal ekonomska večerna. Pa mal una večerna. Sam zato, da so mi dali starci kao mir. Takrat še nisem vedela, da bom čez par let na avionu proti Portugalski in da bom še kako pogrešala fotrovo rjovenje. In da bo šola takrat še najmanj pomembna stvar. In mine tud Portugalska in spet jaz, kaj zdey, tok pametna, pa brez šole? Aja, jebes to. Študentsko vizo rabim. In se vpišem v šolo v Italijo. Ker zdey bom tam živela, jebes drugo Švico. In zdey bom res končno nardila prvi letnik. In jebemu sunce, da sem ga. Kr v italijanščini, pa nej gre vse v pm. Sem recitirala k ta velika pred celim klasom v stari italijanščini »A Silvia« *Giacoma Leopardija*. Še oceno 9 sem dobila. Tam so ocene do 10, pa ob sobotah je pouk. Sam kurc, kamor koli greš, sebe neseš vedno s sabo. In ta hudič v men je spet rajš začel žurat z Italijani na vse strani, ampak en letnik sem pa končno nardila. Sicer so ble ocene na konc bolj 6, ampak pustmo malenkosti. In dojamem, da pogrešam že počas to našo drugo Švico, in grem spet nazaj. In kaj bom zdey, stara 24, pa en letnik mam, pa še tega v italijanščini? Nč, jebes šole. Spet minejo leta in jaz dobim en preblisk, da hočem met šolo. Slaba ideja, sam jebat ga, tud men kdaj rata. In dojamem, da sploh ne rabim več cele šole delat. Če si star nad 21 in imaš osnovno šolo narejeno, greš lahk kr direkt na maturo. Sam en catch je. To greš lahk sam gimnazijsko maturo tko delat, torej splošno. Trije obvezni predmeti in dva izbirna.

Okej, *no biggie*, tud če mam sam en letnik, grem jaz to kr preskočit. Ko sem to povedala folku, so mel čist isti butast izraz na ksihtih kokr takrat, ko sem rekla,

Fedja Kovič

da bom mela knjigo: »To pa ni tko *simple*, veš, če nimaš srednje?« Bom že jaz, nč skrbet zame. In nč, pejmo se slovenščino, matematiko pa angleščino. Aja, pa dva izbirna. Fuck, zamudila rok za psihologijo. Okej, bosta pa zgodovina pa italijanščina. In sem naredila. Slovenščino, zgodovino, angleščino, italijanščino. Kere komedije, pa kako mi je ratal v tok kratkem cajtu se vse to nadržat, je spet že druga zgodba. Aja, matematike pa nisem nardila. Pa sem mela v dveh mesecih vse sinuse in kosinuse že v mezincu. Ker sem neki zabluzila z inštrukcijami ... Prvič v življenju sem pihala na inštrukcijah matematike. To je že spet tretja zgodba. »Kaj zdey, gospa Tereza? Vi ste tko pridna, vas počakamo še dve leti z matematiko, okej?« In je gospe Terezi vse dol padlo in valda nisem šla pol nikol več delat matematike. In evo ti ga na, spet so mi vzeli in slovenščino in italijanščino in angleščino in zgodovino. Back to osnovna šola. Pa en letnik v italijanščini. Takrat sem bla stara 30. Če bom še dihala, pridem letos do 44.

In dans fotr nč več ne rjove, ampak mu sam neki ne gre v račun, čeprov je ponosen. Niti me ne vpraša, če vem kej o amebah. Bere intervjuje z mano po časopisih in si misli svoje. In vidi, da ne prodajam kart v kinu. Ker šola ni samo šola. Življenje je največja šola. In zdey vem, kaj bo pisalo na mojmu nagrobniku:

»Slava ji. Nosila je najboljše tripe v Postojno. Fasado internata smo pa tud prefarbali.«

NAMESTO NOVOLETNE VOŠČILNICE 2020

Letošnje praznike in novo leto smo vsi, kar vas je mojih, praznovali v toplem objemu svojih domov, pri obloženih mizah, s svojimi dragimi, s prijatelji in znanci. In predvsem na varnem in v miru. Ampak spomin je moje misli zavrtel nazaj za 70 let v praznovanje božično-novoletnih praznikov 1944. Takrat je podivjana nemška soldateska s pomočjo domačih pomagačev pregnala mojo družino od doma in z očetom Janezom sva se morala zateči v naravno kraško jamo »Podstrešno« v Rebri pod našo vasjo. Skupaj s še nekaj sovaščani in sosedi smo praznike preživeli v vlažni in mrzli jami, ob slabi hrani, brez toplih oblačil ali odej. Le steptana zemlja pod nami in kapniki nad glavlo.

Hrano so nam prinašali svojci. Zvečer na dogovorjenem mestu, da ne bi izdali svojega bivališča, kajti po vasi je »harala« nemška SS-policija v družbi domobrancev, ki so takrat z ljubljanskega zasedbenega območja prišli pomagat nemcem pri čiščenju »banditengebiet«, kakor so takrat imenovali naše partizanske kraje. Na silvestra ali za novoletno pojedino 1944/45 so nam svojci prinesli kozje meso. Meso je bilo od moje koze Belke, ki sem jo pasel, hranil, čistil, jo molzel in pil njeno mleko, kar mi spomin seže nazaj. To je bila žival, s katero sem delil dobre in slabe trenutke. Slabe takrat, ko je izrabila mojo nepazljivost in mi ušla v sosedovo zelje. Takrat sem moral resno ukrepati in ob neki priložnosti je bila njena neposlušnost tako moteča, da sem jo iz zelja izvlekel za uho. Poškodoval sem ji ga, da ji je revici viselo ob glavi navzdol vse do njenega zadnjega diha. Sicer sva bila z mojo Belko v dobrih odnosih in še danes se v zadregi spominjam njenega milega pogleda in visečega uhlja. Sedaj pa mi prinesejo kuhano in pečeno meso te uboge živali, da bi ga jedel ob praznovanju novega leta. Bil sem lačen. Hudo lačen. Izčrpano prestradan, vendar mesa svoje Belke nisem mogel jesti. Deloma zato, ker kozje meso zaudarja, pretežno pa zaradi spoštovanja in obzirnosti do živali, ki me je s svojim mlekom hranila in mi je bila tudi pogosto edina družba na paši.

Silvestrovo 2014/15. Na tem mestu Podstrešno v Rebri sem preživel božično novoletne prazniki leta 1944/45.

Pogovarjal sem se z njo, jo klical, jo vabil – kričal, naj se vrne k meni, ko se je preveč oddaljila. Dostikrat v poletni vročini sva prav na tem mestu (»Podstrešno«) skupaj malicala. V hladu je prežvekovala dopoldan namuljeno travo, jaz pa sem na robu jame pospravil svoj kos polente. Vidite, moji otroci. Tako sem svoj kos kozjega mesa odstopil sotrpinom na »Podstrešnjem«, jaz pa sem se za silvestrsko pojedino zadovoljil s tremi na pol osmojenimi neslanimi krompirji iz žerjavice. Petnajst let mi je bilo takrat. Danes jih štejem 85.

Za letošnje silvestrsko večerjo so bili svinjska pečenka, piščančja bedra in domače pečenice. Spikel sem tudi rozinovo putico (putico szi cvibami) in zelo srečen bi bil, če bi vsaj delček teh dobrot lahko delil s tistimi, ki smo leta 1944 skupaj silvestrovali v jami »Podstrešno«. Na žalost niso več živi, le Ivan Vidmar, »Kehljačev« Ivan z Otlice, sošolec in pastirski prijatelj, živi na Gori (Predmeja).

Andrej Bolčina, vaš pradedek

BEG

Na začetku srednje šole sem začel bežati. Prvič sem zbežal iz internata in tri dni taval naokrog. Nato sem se vrnil in živel tam še nekaj mesecev. Uspešno sem končal šolanje in se vrnil domov. Nato pa se je začelo.

Doma se nismo razumeli, zato sem se uprl staršem, toda hitro sem spoznal, da to nikamor ne pelje, zato sem zopet zbežal. Prve štiri mesece sem bil sam in brez vsega. Spal sem na ulici. Tam sem spoznal prijatelje, ki so bili moja edina družba. Eden izmed njih mi je pokazal hišo, ki je bila prazna in zapuščena. Postala je moje začasno bivališče. To mi je dalo voljo, da sem zopet vzpostavil stike s starši. Vrnil sem se domov, toda spet nisem zdržal dolgo. Že čez nekaj dni sem se vrnil v svojo hišo. Tako se je nadaljevalo še nekaj časa. Nato me je mama prosila, da se vrnem domov, in dobil sem upanje, da se bomo razumeli. Vrnil sem se. Po parih mesecih sem ugotovil, da je zopet vse po starem. Obiskala nas je policija in vsega sem imel dovolj. Spet sem zbežal. Tokrat je bilo dokončno. Vrnil sem se na ulico in se odločil, da si poiščem pomoč, naenkrat pa mi je začelo pešati zdravje. Zbolel sem za depresijo. Čas je bil, da si najdem sobo. Našel sem jo v samskem domu. Tam se je moje zdravje izboljšalo. Spoznal sem tudi prijatelja, ki se je ponudil, da bi skupaj najela garsonjero.

Foto: Mohamed Hassan

Sprejel sem njegovo ponudbo. Nekaj časa je bilo vse v redu, nato pa je on pristal v zaporu, sam pa sem zapadel v droge. Drogiral sem se približno eno leto, nato sem začel iskati rešitev. Odločil sem se sestiti na vlak in se peljati v neznano. Pripeljal sem se v Ljubljano. Spoznal sem nove ljudi, ki so mi pokazali novo pot. Prenehal sem se drogirati, pomagal sem ljudem. Čez čas sem si našel sobo in začel ponujati Kralje ulice in tako nekaj tudi zaslužil. Spoznal sem ljudi, zaposlene na Kraljih, ki so mi pomagali priti do stanovanja. Postavil sem se na noge in samostojno zaživel, zato sem jim zelo hvaležen.

Kekec

MESTO, VAS

010
KRALJI
ULICE

Varljivo idilična istrska vas na vrhu hriba, obkoljena z dvorom oljk. Polkna so zaprta ob jutrih in večerih, brezzobe starke oprezajo skozi škure, poljublajo križe, ko rožnati zarodki padajo kot snežinke izpod neba. Ženska, ki se boji svetlobe, se pred zoro odpravi mimo cerkve svetega Blaža do male kapelice svete Lucije in Katarine. Poklekne in prekriža se, trikrat potegne za zarjavelo verigo in pozvoni. S hitrimi koraki odhiti proti cipresovemu gaju, kjer je pokopališče, do groba sina in moža. Moža komaj kdaj ogovori, očita mu, da se je predal pijači, da je ni nikoli poslušal, ko mu je govorila in ga svarila. Bala se ga je, ko je bil živ, in boji se ga še po smrti. Bolečina ob smrti sina je ni in je ne bo nikdar zapustila. Deset let je zaman upala, ko je hodil na psihiatrijo in so ga s kemijo obdelovali na sto in en način, a je kljub temu neko jesensko jutro zbežal v pižami in skočil pod vlak.

Bogati ameriški turisti z ogromnih ladij, plavajočih hotelov, ki jih z avtobusi vozijo do vasi, so navdušeni: kako lepo, kako zelo lepo in očarljivo!

Sosed mejaš, ki vsako jutro kolje zajce in pretepa brejo psico, da ne bi skotila mladičev, se zahrbtnega in jeznega pogleda ozira na novo živo mejo, ki je zrasla za hišo. Nikoli ne pogleda živalim v oči, ko jih zakolje, brejo psico tolče po trupu z leseno palico, besen udarja po njej, da se mu nabira slina v kotičkih ustnic. In breja psica cvili in toži z nebeško angelskim glasom, prosi. Mejaševa žena po ure in ure sloni ob ograji in izbuljenih očih opreza za prišleki.

Bogati ameriški turisti obstanejo pred grafitom, ki je izpisan na zidu trga:

Vietnam, Irak, Afganistan!

Mar so tudi tu, v tej idilični vasi, teroristi?! pomislijo.

Pred potovanjem so razobesili zastave svoje države na pročelja hiš, vsi do zadnjega prepričani, da njihovi vojaki desetletja pobijajo otroke z napalmom po vaseh, ki so vsaj malo podobne tej, ki so jo obiskali.

Dvainsedemdeset duš je v mali idilični vasi, deset obešencev, nobenih otrok na igrišču poleg zapuščene šole.

– Pa saj ja živiš v raj, reče človek, ki sem ga nekoč poznal.

Ne vem, kaj naj bi mu odgovoril.

Vsi govorijo o tem, da življenje in svet nista samo črno in belo, a vsak, ki še ima srce, ki vidi, ve, da je vse razdeljeno na dva pola.

Kot otrok v lakoti, ki umira v svoje zadnje jutro, kot letalo, ki v trebuhu nosi bombe. Kako že gre to z vesoljem?

Sedim pred ruševino hiše in misli plešejo nori ples. Ne želim se spominjati preteklosti, včasih mi uspe, da jih podnevi odrinem nekam globoko v podzavest. Potem se vrnejo v belo noč. Obrnem roko in tam so brazgotine zarez, bele črte in sledi šivov. Ogrnjen v zeleno haljo čepim v kopalnici vojaške bolnišnice z žiletko v roki. Ne razmišljam o domovini in vojnah, pazim samo, da ne zarezem globoko, pregloboko. Lebdenje je, nobenega strahu ali fizične bolečine, samo čas, ki kot slap pada v dušo. Tisti otrok, mali prestrašeni otrok, stoji na eni od železniških postaj. Pogleduje na uro in se čudi, kako kaplje krvi padajo na umazane tlakovce. Vse več je te krvi in trop potepuških psov se ustavi na tirihi za odvrženo hrano. Vidim žensko, ki naj bi bila moja mati, leto in pol umira za rakom, vse manjša in manjša postaja. Rad bi ji povedal koliko vsega, a čutim, da nima nobenega smisla, da so besede gluhe in slepe, kot je bil najin skupni čas. Tisoče variant o odpuščanju, a nobena ni zame, vsa so zamujena, samo prividi so v tišini izgubljenega jutri. Morda se bojim, da bi me vprašala, kaj počnem ob tej stari hiši, mar ne prepoznam in ne čutim sveta. So časi, ko iščem njen grob, a ga nikoli ne najdem.

Delavci hodijo po dvorišču, stara hiša brez korenin. Kdo je živel v njej, kdo se je rodil tam in kdo je umiral, bi lahko samo ugibal. Obnavljal sem več kot sto let staro hišo, brez veselja in radosti. Živiš v praznem teku in vendar upaš, da se zgodi. Ljubezen. Nisem verjel, da pride, ta lepa in sončna ženska, ki je kljub žalosti v sebi čutila glasbo ljubezni. Stal sem na zasneženi železniški postaji v prestolnici in opazoval praznične luči, ki so razsvetljevale mesto.

So trenutki, ko človeka zaobjame val nepopisne sreče. Regina je stekla proti meni in čas se je za trenutek ustavil. Njeni pšenični slapovi las so plapolali v vetru, z ognjem v očeh mi je padla v objem in zaklicala:

– Ljubi, vidiš, da sem prišla, rekla sem ti, da bom!

Na nebu je sijala srebrna luna in čisto blizu je par zaljubljenecv zaslišal glasbo, zvoke mesečine.

Franjo Frančič

Foto: Aleksander Petric

Cestna filozofija:

C7 ZGODBE

Življenje je filmska zgodba o uspehu, padcu, bitki, boju, obstanku, užitku, o lepem vremenu in dobrem počutju. V letu 2020 še nič posebnega, razen tega, da se je začelo s soncem. Novo leto sem preživel s svojo mucko, ki me ni zapustila zaradi povabila na druge žurke, tako sva ga preživela pri kolegu in pri njej. Začela sva trezna, saj seveda tigrice in mačkoni po mačji bibliji sploh ne smejo piti alkohola. Sicer pa so seveda vsi tukaj tiho, če se na tem mestu omeni še kakšna druga zadeva, na primer dobra volja, nasmeh, kanček ljubezni. Ljudje so takšni, kakršni so v svoji resničnosti, ostali pa se večinoma sestavljajo nazaj v zaobljubo, da bodo novo leto začeli drugače, znova in boljše, tudi na materialnem področju (soba, denar), kar jih bi naredilo močnejše za naprej. Ko ugotoviš, da te imajo ljudje na skrivaj radi, potem se po tem vzorcu tudi z njimi družiš na skrivaj. Ljubezen pa je to, da ti nekdo pove, da je povabljen tu pa tam, pa je vedno raje s teboj. Zato ostane tvoje sonce, ki zate sveti tudi pozimi.

Sony Dejan

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

SENENI NAHOD

Goltam po prašni poti skozi nasad divjega kostanja. Kiham in smrkam, jokam. Vroče mi je, hudiča. Kot maja v Tennesseeju. Daje me zahrbtna bolezen. Uležem se pod kostanj, jaz uboga para, zaduši me astma.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

CVETKE OD TU IN TAM

Vem, novoletni prazniki so že mimo, pa se jih vseeno še spomnimo. Še posebej v našem krasnem bloku. Na vhodu v blok novoletna jelka, v kleti slavnostno novoletno kosilo, za silvestrovo druženje po skupinah v bloku. Kaj pa v vašem bloku? Stolpnici? Vsak zaprt v svoje stanovanje. Sedeč pred televizijo ... morda voščila po telefonu in sami pred kozarcem ali pa še tega ne.

Ne bom spet pisal o medsebojnih odnosih, ki so zahvaljujoč demokraciji že zdavnaj pozabljeni. Pisal bom o tem, kako se imamo mi, ki imamo minimalca od življenja, lepše od tistih, ki tako postrani gledajo na socialce. Kako znamo mi iz nič narediti zabavo in se ne zaklepamo iz sramu pred drugimi.

Spomnim se, ko sem kot otrok živel s starši v stolpnici. Mladi smo imeli v kleti mladinsko sobo. Zabave so bile redne. Pa ne le za mlade, ampak tudi za stare. In danes? Novoletna jelka je zakon vsakega novoletnega žura. Kdo si jo lahko privoščiti? Pa tudi ohranjati je treba naravo! Tako smo imeli mi eno za vse (70 bivalnih enot). In vi, ki niste imeli niti ene? Plastika? Jebeš plastiko, ta ubija.

Okej, novo leto je mimo, toda za tistega, ki se je imel lepo, bo ostalo vse leto v srcu.

Taubi

ZAJČKI & VOLKOVI

Dragi prijatelj BF, stal si mi ob strani, ko sem bežal. Bežal sem pred odgovornostjo, želel sem si sprostitve. Tudi zajček zbeži od doma, včasih se srečata z volkom, ni problema. *Don't worry, be happy.*

Zajček je bil preoblečen v volka, ampak ta navidezni volk je naredil kariero terorista, niti zajčkom niti volkovom ni bilo jasno, kdo je kdo. Stavim na zajčke.

Kavica

NA ZAHODU SE BOJIJO REVOLUCIJE,
NA VZHODU PA SE BOJIJO KONTRAREVOLUCIJE.

ČRTOMIR CLONSKY

NEK CESTNIH AJ

PRIJATELJSTVO

Ko sem še hodila v šolo, sem imela več prijateljic. Z Nastjo sva si bili še posebej blizu. Pogovarjali sva se lahko v nedogled, zaupali sva si lahko vse, se tolažili, skupaj kovali načrte za prihodnost.

Zaradi spleta okoliščin se je najino prijateljstvo počasi ohladilo, vsaka je izbrala svoj svet in živela svoje življenje. Če jo srečam, se obrne, kot da me ne pozna, da me zaboli do srca. Druge prijateljice so izginile že prej. Tako pogrešam pogovore, izmenjavo izkušenj, tolažilne besede, smeh ... Velikokrat sem se počutila tako samo. Odločila sem se za štirinožnega prijatelja. Zadnji denar, ki sem ga imela, sem porabila za avtobus, za stroške cepljenja in druge potreščine za psa. Moj mladi kužek je pripotoval z mano v Ljubljano in zdaj sva nerazdružljiva. Vedno se me razveseli, nikoli nič ne zameri, le včasih žalostno pogleda in zajoka, če ve, da bo moral sam počakati v stanovanju. Imam ga nadvse rada, je najboljši na svetu.

Anea

VSAK ZAČETEK JE TEŽAK

Čuri se je odločil, da si uredi pričesko. Prosil je, če lahko pokličemo Frizersko hišo Stevo in uredimo brezplačno striženje. Medtem ko smo to urejali, je prišla ponudba z Akademije za likovno umetnost in oblikovanje, kjer so na oddelku za kiparstvo iskali modela.

Ker je bil Čuri ravno poleg, smo povprašali kar njega. Odzval se je, prevzel telefonsko slušalko in se dogovoril za termin. Po kiparjenju vpraša: »A ostrigel me-pa naute?« Prisotni začudeno pogledajo in odgovorijo, da pri njih ne strižejo. Dodajo še, da se do končanja kipov sploh ne sme postriči.

Omniū rerum principia parva sunt, je rekel Cicero, ali vsak začetek je težak.

Dnevni center KU

LITRA

Razpet sem med Ljubljano in Grosupljem. Natančneje, rad se vozim z avtobusom. Včeraj je bilo sonce in spomnil sem se dni, ko sem bil kralj Črtomirove ulice. Sedaj že deset let živim v svojem težko pridobljenem stanovanju.

Uščipnilo me je in sem zavil v Mercator na eno litro. Vin še nisem vseh sprobal. Ko sem bil kralj, mi je najbolj pasal traminec, saj je podoben pivu. Sedaj, ko si vzamem čas zase, najraje spijem belo suho vino. Včeraj sem spil enega in gledal televizijo. Narodnozabavne bende. Kje so veselice in čevapčiči, sem se vprašal. Leta letijo in spomnim se lepih dni. Litre je zmanjkalo in jaz moram nehati pisati.

GD

MRAZ

Ne čakaj na druge, ker med tem lahko zmrzneš.

Iva Tisa #094

AROMA

Kaj, če bi skušala opisati okus, kjer ne bi poznala vsebin? Lahko začnem z verzi počutja prijetno hladnega ali toplejšega objema struktur, povsem odvisno, kdaj začenjam okušati.

Grenko ali sladko, ko pa ni nobeno od obeh ... in kaj bi naj pomenilo prazno, če pa ga polnim v zavest?

Ne vem, v kaj se ovija ali se skriva zanalašč. Mi uspe samo, kadar zamižim, ali je to le moja laž?

Katja Zgoznik

ANEKDOTE IZ PRODAJE

TITANIK

Milan: »Dober dan.«

Gospa: »Dober dan.«

M: »Veliko sreče vam želim v novem letu, pa zdravja tudi.«

G: »Veste, g. Milan, bi rajši srečo kot zdravje. Če imaš srečo, imaš tudi zdravje. Na Titaniku so bili vsi zdravi, samo sreče niso imeli.«

Milan #065

MAFIN

December je mesec veselja in praznikov, v njem se človečnost posameznika še posebej pokaže. Tokrat ni pritisnil hud mraz in bila sem vesela, da me v podhodu pred garažno hišo ni zeblo.

Iz garažne hiše je prišla mlada mamica. Seveda sem ji ponudila Kralje. Gospa se mi je prijazno nasmehnila, odklonila izvod, saj ga je pred dnevi že kupila, in mi v zameno za prijazen-pristop ponudila sveže pečen borovničev mafin. Z veseljem sem ga vzela, saj je domače pecivo prišlo kot naročeno. V želodcu mi je že nekaj časa krulilo. Nisem mogla počakati, kar takoj sem ga pojedla. In povem vam, bil je res zelo dober. Tako sem dobila novo energijo in nov zagon za nadaljevanje ponujanja časopisa.

Špela #277

ŠE SO DOBRI LJUDJE

Ker sem meseca decembra ostal brez denarne socialne podpore in s tem brez financ, se moram potruditi pri ponujanju časopisa, da ne bi bil lačen. Na običajnem mestu ponujam skoraj vsak dan, mimo pride redna stranka, gospod, moški, za katerega vem, da ni premožen, ima tudi dva otroka, pa me pozdravi in vpraša, če sem lačen. Ja, vedno. In se zadebatirava. Vedno mi kaj da ali kupi. In pride iz trgovine, ne s sendvičem, temveč s celo škatlo dobrot. *To je zate, pravi. Počakaj še malo.* Iz žepa potegne še desetaka. Bil sem presrečen, cel nahrbtnik hrane in tudi nekaj denarja, pa ravno, ko se bliža novo leto. Tako mi dajo upanje dobri ljudje, da bo en dan bolje, samo potruditi se moram, in nič drugega. Vse ostalo pa pride samo. Hvala gospodu za radodarnost. Srečno novo leto 2020.

Jenko

B-KOMPLEKS

Ker imam status invalida in sem nezaposljiva, vsak dan ponujam izvode učilnega časopisa mimo dočim, ki jih zanese mimo garažne hiše na Trdinovi. Tako sem ponudila enega zelo urejenemu gospodu, ki se je ustavil, časopis pogledal in prijazno poklepetal. Med pogovorom mi je povedal, da se ukvarja s prehranskimi dopolnili. Ker imam uničeno centralno periferno živčevje, dnevno potrebujem odmerek B-kompleksa, da se lahko gibljem. Ko je omenjeni gospod izvedel za moje težave, se je takoj ponudil in mi tudi čez nekaj dni prinesel stekleničko B-kompleksa s podaljšanim sproščanjem delovanja, ki mi bo še kako prav prišla. Gospodu bi se rada iz srca zahvalila za pomoč in krasno darilo. Hvala.

Špela #277

LJUDSTVO, KI JE HODILO V TEMI, JE ZAGLEDALO VELIKO LUČ

Okej, priznam, ljudje smo si zelo različni, in prav je tako. Tudi papežovo božično sporočilo je bilo: »Bog ljubi tudi 'najslabšega' človeka.« No, o tem kdaj drugič. Vrnila bi se v teden pred božičem, ko sem kot običajno pred trgovino ponujala časopise. Tudi to priznam, da, kar se mene in prodaje tiče, je bilo fenomenalno, bilo je pa tudi noro. Kot bi ljudje dobili zapoved *en teden ne boste smeli iz hiš, zato napolnite shrambe, da boste imeli zadosti hrane za naslednje leto!* Folk je totalno ponorel, iz trgovine so vozili po dva do tri vozičke, polne hrane, na parkirišču kreganje, izredno stanje, kje bo kdo parkiral, za vozičke so se skoraj topli, v trgovini vse izropano, dve gospodični sta skoraj prelomili skodelico na pol, ko sta se pregovarjali, katera jo bo kupila. Nato sta se vmešala še njuna tipa in nastala je cela štala, in to za eno ubogo šalco, na kateri je pisalo »Merry christmas!«. Ja, valda, za eno šalco? No, to je uredila poslovodkinja, sama nisem vedela, ali naj se smejem ali jočem. Toliko kreganja, prerekanja, nervoze, slabe volje na kupu še nisem videla. Trajalo je cel teden pred božičem. Nato začnem jaz v svoji »lepi« glavici razmišljati, a niso fora tega praznika in posledično celega decembra mir, razumevanje, medsebojno spoštovanje, ljubezen, prijateljstvo ... No, papež je rekel tudi: »Ljudstvo, ki je hodilo v temi, je zagledalo veliko luč!« Če je pa to papež rekel, pol bo pa že držal, ampak glede na to, da – kot sem že na začetku rekla – smo si ljudje tako različni in tudi različno dojemamo stvari, priporočam papežu, da mora biti drugič malo bolj konkretno direkten.

Nina

PRAZNIČNI ČAS

Kot vedno v tem času se pozna, da so se ljudje začeli prebujati. Ko zasvetijo prve praznične lučke, se začne radostno drvenje po trgovinah. Mi vsi vemo, da je ta čas tudi za nas bolj prijeten, pa čeprav za mnoge hladen, če niso primerno oblečeni. Jaz sem vesela, saj se vsaj malo bolj pozna, da so moji žepi polnejši. Zato hvala mojim stalnim bralcem in bralkam revije, kot tudi vsem ostalim, ki pomagate. Lepe praznike!

Vanja

SILVESTROVO

Ko sem danes prišel na delovno mesto, mi je natakaraica takoj prinesla kavo. Po jutru se dan pozna in moram reči, da je bil precej uspešen. Kasneje mi je prodajalka prinesla pečenega piščanca ter rekla, *naj bo za silvestrsko večerjo.* Hvala vama iz srca. Vsem želim srečno, zdravo in veselo 2020.

Igor »G«

Dogodki:

MEDNARODNI TEDEN PRODAJALCEV_K CESTNEGA ČASOPISA: INSP VENDORWEEK 2020

014
KRALJI
ULICE

This is Mei-Hung.
Mei-Hung sells *The Big Issue Taiwan* in Tainan.

Your local vendor is one of over 9,000 in 35 countries selling street papers every day.

You are one of over 4 million readers worldwide supporting the life-changing power of street papers.

Thank you.

#VendorWeek
3-9 February 2020

insp.ngo

This is Alfredo.
Alfredo sells *Mi Valedor* in Mexico.

Your local vendor is one of over 9,000 in 35 countries selling street papers every day.

You are one of over 4 million readers worldwide supporting the life-changing power of street papers.

Thank you.

#VendorWeek
3-9 February 2020

insp.ngo

This is Olga.
Olga sells *Peatón* in Peru.

Your local vendor is one of over 9,000 in 35 countries selling street papers every day.

You are one of over 4 million readers worldwide supporting the life-changing power of street papers.

Thank you.

#VendorWeek
3-9 February 2020

insp.ngo

Mednarodni teden prodajalcev_k cestnega časopisa – INSP's VendorWeek – je vsakoletni jubilej 9000+ prodajalcev_k po vsem svetu. Vsak izmed teh moških in žensk v 35 državah, ki so vključene v mednarodno mrežo cestnih časopisov, svoj lokalni ulični časopis ponuja, da bi se izvil iz krempljev

najtrdozratnejše revščine. Ne pozabimo na cestne časopise, ki niso del mednarodne mreže INSP. To je tudi njihov jubilej.

Jean Nikolič

GENERALNA VAJA BOŽIČNEGA KONCERTA SLOVENSKE FILHARMONIJE

Slovenska filharmonija že vrsto let pripravlja tradicionalni božični koncert, ki ljubitelje klasične glasbe svečano popelje v vzdušje božično-novoletnih praznikov. Zbor in Orkester Slovenske filharmonije sta nastopila pod taktirko stalnega gostujočega dirigenta Philippa von Steinaeckerja.

Ko so se v Slovenski filharmoniji pripravljali na ta veliki dogodek, so si zaželeli, da priložnost za ogled njihovega nastopa ponudijo tudi tistim, ki imajo klasično glasbo radi, a morda nimajo možnosti, da bi si sami kupili karto. Tako so se odločili, da na generalno vajo povabijo ob pomoči Društva Kralji ulice ljubljanske brezdomne ter zaposlene podjetja Želva d.o.o., ki zaposluje osebe s posebnimi potrebami. Generalne vaje so navadno zaprte narave, tokrat pa je vaja ob 10. uri zjutraj potekala pred pisano množico navdušenih poslušalcev. Po izvedbi vsake skladbe so glasbeniki poželi buren aplavz, na koncu pa še prave stoječe ovacije. Na obrazih gostov so se risali široki nasmehi in vsi skupaj so se strnjali, da je bil obisk generalne vaje božičnega koncerta Zbora in Orkestra Slovenske filharmonije čudovito darilo, ki jim bo polepšalo božične praznike.

Sonata, Kralji ulice, nam je zaupala, da ima tudi sama petje zelo rada, in ni mogla skriti, kako veliko bi ji pomenilo, če bi nekoč dobila priložnost, da zapoje skupaj z Zborom Slovenske

Foto: osebni arhiv

filharmonije. Presenetilo jo je, kako blizu nastopajočih je sedela, in zagotovila je, da jo bodo topli občutki z generalne vaje spremljali tudi med božičnimi prazniki. Svoje navdušenje bo skupaj z ostalimi udeleženci ponesla ostalim kraljem_icam, mi pa upamo, da se ob kakšni drugi priložnosti srečamo v večjem številu.

Špela Korinšek Kaurin

Mariborska stran:

SAMOMOR IZ ZASEDE

Foto: osebni arhiv

Začenjam pisateljsko kariero. Tereza Vuk pravi, da ne piše zaradi denarja, ampak zato, da ji bralci filajo ego. Tudi prav. Cenim. Cenim njo in njeno delo. Cenim njeno zgodovino, njeno bolečino, njena stališča in njen *life style*. Kdo pa sem jaz, da bom kogar koli sodil? Imam pa seveda svoje mnenje, in če ga ne bom izrazil, bom sokriv za *status quo*.

Ne moreš ne vplivati na ljudi. Še z molkom veliko poveš. Molke je zlato. Kdor molči, stotim odgovori. Molke je tudi smrt. Jaz se denarju ne odrekam. Predolgo sem se mu. Preveč časa sem se pehal za njim. Prevečkrat mi je zdrsel skozi prste. Preveč njega. Zakaj ne bi z ljubeznijo do pisanja in oblikovanjem misli, ki mi itak švigajo po lobanji kot kometi, še kaj zaslužil? Zakaj ne?

Tantiemi so dobra ozimnica. Omarjeva *Vse, kar si želiš* mi po dvajsetih letih še vedno navrže za par dni na morju. Še Kristusa so prodali in ga še prodajajo, kot pravijo Skunk Anansie. Z R.E.M. sem že v devetdesetih izgubil vero v anonimnost.

Dovolj sem doživel in dnevno doživljam. Dovolj imam za povedati. Dovolj mi je sebičnega nabijanja z odra tisti zbrani peščici, ki jo neizmerno cenim, ker brez njih me ne bi bilo. Oder me je rešil. Želim in zaslužim si večji krog publike. Zaslužim si svoje stanovanje, avto, vikende na morju in razvajati družino in prijatelje. S svojim pisanjem hočem spremeniti svet. Hočem biti glas vesti, glas razuma, glas tistih, ki nimajo, ne znajo, ne morejo, ne upajo. Hočem pomagati pomoči potrebnim, tistim, ki so pomoč pripravljeni sprejeti, ker se je čutijo vredni in jih ni strah ali sram priznati, da jo potrebujejo. Ta mini manifesto je seveda popolno bogoskrunstvo v naši podalpski banana republiki, kjer je treba zgodaj vstajati, garati, jamrati, se odpovedovati, varčevati, soseda spotikati in kolegu pod prste gledati, lagati in se pretvarjati, da so vsi proti tebi, in seveda zavidati.

Butalce Milčinskega smo ponotranjene zasovražili in z roko v roki s Slovencejmi nas suvajo v rit. Cankarjevi Hlapci so nas resnično ožigosali. Še posebej tiste, ki zaradi tolažbe in linije manjšega odpora ali iz upora C preskočijo. Deklarirati nekaj, obelodaniti, jasno in glasno povedati, kaj šele zapisati, je seveda nevarno. Vedno te lahko kdo prime za besedo, vedno ti lahko *screensaver* ali *scan* uletita in te osramotita. Vedno ti lahko kdo to poočita. A kako naj me kdo čita, če ne pišem? Če bi znal, bi narisal, ker večina je itak polpismenih in se še v stripu izgubijo, kaj se ne bi v kolumni, eseju, da romanov ali daljših zapisov sploh ne omenjam. »Kdor ne bere, ni Slovenec,« bi morali skandirati. Skačemo itak vsi kot lemurji v tisto brezno črednega nagona. Koliko ljudi pa sploh bere? Ene toliko kot piše, verjetno. Beremo drug drugega in se grizemo za rep, kot jara kača, ki se je naveličala pogoltnjenega slona v senci klobuka. Vsa ta jeba, ki sem jo preživel in v preteklem letu iz preteklega življenja potegnil, nima nobenega smisla, dokler se sam jebeno ne spravim v red. Dokler ne preneham *mind fucka*, se neham jebati v glavo in se neham iti neke

avtofelacije, ki roko na srce ni tako preprosta, kot se sliši. Ali moraš imeti velik kembelj ali pa biti brez hrbtenice. Na obeh frontah odpovem. *Ordnung und Disziplin. Arbeit macht frei*. More marš. Imam jajca. Precej impresivna. In gobec. Imam jezik. Imam zdrave roke in dostop do tipkovnice. In to je dovolj. Imam tudi tistih dobrih petsto evrov invalidske penzije, ki mi omogoča luksuz neodvisnosti, samozavesti, arogance in samozadostnosti. Jamrati in viti roke do neba ali razgibati sklepe in zapestja ter pisati, kar se da? Izbira je očitna. Zame.

Na Tajske bi živel kot gospod za tristo evrov in še prihranil. Jaz pa sem izbral podalpsko banana republiko in njene bonobo kosmatince. Še posebej se bom posvetil svoji osebni zgodbi, svojemu dragemu Mariboru in seveda državno svetovnemu pogledu na samouničevalski sindrom človeštva. Jaz sem protistrup za frustracije, ki jih bom vzbujal v bralcih. Morda dam glas komu, ki ga je izgubil ali se ga boji uporabiti. Pa nisem Greta. Želim si čim več hejterjev in somov, ki me bodo brali. Ti so najboljši PR. Ščuke so itak vedno prisotne. Pisal bom, kakor mi velewa srce, duša pusti in uredniki skozi prste spustijo.

Celo poezija se mi vsake toliko podstavi za ljubico. Kar sama se pod mene zavleče, kot pijane študentke na toaleti v Tacosu.

»Tota se bo težko ožen'la, če se že na gibanci davi,« sem zadnjič vrgel z odra KGB-ja. Novinarski kolegi so me dobrohotno opozorili, na štiri oči, da naj pazim, kaj govorim, njihov urednik je menda žid. Ja, to je bilo opozorilo. Urednik je žid. Nedavno tega. Halo. Ja in?

Po prababici sem tudi sam Davidov potomec, ampak po spletu okoliščin in osebni izbiri ne več. Neoliberalizem ni moj najljubši šport. Ni fair playa. Ja, ja, tudi politike se znam lotiti. V mojem stand-upu na to temo pametujem: »Kdor Palestince obsoja, da se branijo pred izraelsko kolonizacijo, je enako krivičen kot tisti, ki otroka okara, ker je župnika po nesreči v kurca ugriznil.« Obljubim, da bom redno pisal. Boste brali? Boste tudi sami kaj zapisali? Obljubim, da bom prebral. Samopromotorji nas lahko veliko naučijo.

Naj bo gustek gor al dol, Murko je car. Kapo dol. O, ja, tudi *name-dropping* bo. Itak. In še nekaj. Nikarte računati na kakšne posebne replike, debate in konfrontacije. Jaz stresam bisere, vi pa po lastni presoji. Karma je prasica, ki te zapelje z vonjem hrustljave slanine in te potem nežno, malodane neopazno, zahrbtno, kot potuhnjeni buzerant do smrti pokavska z neizbežnim davkom na holesterol in poapnelimi žilami. Svinje so zelo inteligentne živali. Ljudje po večini dokazujejo, da jim ne sežejo niti do parkljev v kisljuhi. Ja, tretjo osebo množine sem uporabil. Jebote, kera literarna bravura in obvoz okrog odgovornosti integritete. Ajde. Se beremo.

Renato Volker – Rene

**ŽUPNIK VPRAŠA KLONIRANEGA MLADENIČA: »KDO STA VAŠA MATI IN OČE?«
KLON ODGOVORI: »MOJ OČE JE PIPETA, MOJA MATI PA JE EPRUVETA.«**

ČRTOMIR CLONSKY

BARBARA Z AVTOBUSA

Sinoči sem se, ja, zagledal sem se, prav na hitro, v čudovito mlado damo, Barbaro.

Na avtobusu se je vse zgodilo, odvilo, no, pa naj vam povem ...

Stopil sem na bus LPP v Ljubljani, na Bavarcu, prost sedež je bil pred njo, a tako, da sva si zrla v obraz. In ko se posedam, mi Barbara nameni čaroben nasmešek, da sem se pri priči stopil, nasmešek je pomenil, da sva na kul ...

Vsa ženstvena, z neskončno čednim obrazom, dolgimi kostanjevimi lasmi ... potem pa sva se nekako potopila vsak v svoj nespametni telefon, jaz sem ga naposled pospravil v žep. Ošinila me je s pogledom, nasmehnila sva se. In lejte, pesnik sem, vedno imam s seboj najmanj eno, tudi več svojih pesniških zbirk, tudi podarjam jih, nemalo, kar se za pesnika celo spodobi ... naj gre moja zdaj še posebej med mlade ljudi, naj me iščejo na zaprašenih policah v mrtvem kotu neke knjižnice, predvsem pa nikomur ne škodi, in mladi so je zlakoteni.

In ji porečem: »Sori, imaš morda kakšno pisalo?« Resnično sem bil brez, saj

ni nobena redkost. Odvrne: »Imam, seveda.«

Ji porečem: »Dovoli, rad bi napisal posvetilo, poklonil ti bom svojo pesniško zbirko, ocenil sem, da bi to tebi lahko celo kaj pomenilo.«

Podaril sem ji drugo zbirko, *Poslednji trubadur*.

Se je je razveselila, izžarevala zadržano, a srčno veselje, se mi že kar uvodoma zahvalila.

Med spisovanjem posvetila sva si povedala imeni in dejala mi je, da študira veterino ...

To je vse, kar vem o njej.

Posvetilo je bilo spisano, sem ji rekel:

»Barbara, zdaj ti bom pa še eno pesem prebral, ne bo ravno prvič.«

Nagnila sva se nekoliko drug proti drugemu, prebral sem ji pesem Na luno gled'joč' ... in bila ji je ful lepa.

Z busa je šla pred menoj, roko mi je podala v slovo, se mi na najlepši način še enkrat zahvalila.

Čez steklo sem zrl v noč, a po meni se je razlila neka veselost, nekaj se je prebudilo, sem že davno napisal pesem.

K. K. Volk

Očaranost.

Tik preden je izstopila, sva se z očmi za hipec uzrla, prikimal sem ji, s prijazno zresnjenim pogledom, ona pa mi je s svojo ročico le še kratko, nežno pomahala, sestopila z busa in se izgubila v noč.

Barjanski

BROŠURA: HEPATITIS A, B IN C

Prof. dr. Mojca Matičič: »Hepatitis je vnetje jeter, ki ga povzročajo različni dejavniki, kot so okužbe, pretirano uživanje alkohola, razna zdravila, kemične snovi in strupi, motnje v presnovi ali celo spremenjen lasten imunski odziv. Najpogostejši vzrok pa so virusi, ki neposredno napadejo jetra. Kljub številnim ukrepom je virusni hepatitis v svetu še danes pomemben zdravstveni problem. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je po letu 2013 na svetu več ljudi umrlo zaradi virusnega hepatitisa kot zaradi aidsa. Ocenjujejo, da je s HCV po svetu okuženih 71 milijonov ljudi. Ocenjujemo, da je v Sloveniji okuženih okrog 6000 ljudi, največ med njimi pa je intravenskih uporabnikov drog.«

Hepatitis postaja eden od kroničnih zdravstvenih problemov sveta, zato smo se na Društvu Kralji ulice z namenom informiranja in ozaveščanja javnosti, v sodelovanju z medicinsko stroko, odločili izdati brezplačno brošuro *Hepatitis A, B in C*. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in Svetovno združenje za hepatitis (World Hepatitis Alliance) poudarjata, da je hepatitis B obvladljiva, hepatitis C pa ozdravljiva bolezen. Na voljo so namreč najnovejša, izredno učinkovita in bolniku prijazna zdravila. Na Kliniki za infekcijske bolezni in vročinska stanja UKC Ljubljana, Japljeva ulica 2, se lahko vsak ponedeljek med 12.00 in 14.00 anonimno in brezplačno testirate na okužbo z virusoma hepatitisa B in C.

Jean Nikolič

IZ DNEVNIKA 18-LETNE SARE

Foto: osebni arhiv

ZAKAJ ŽENSKE VEČSIN VLETIMO S
FRUFUJEM.

OK, kot prvo je to edina stvar, k nas sploh ne smete uprašat. „O frufu. ZAKAJ“ A veš kaj model, fuck off. Ne vem, vreten nism od samga veselja odrezala več k pol dolžine las. (Po močnosti ob 3h zjutri) (pa poslušala My Chemical Romance). K si ženska hardi frufu ... žihri ni kul. Nikakor ni kul. Recimo: Nehala je s tipom (cut off useless inches. hihi) Popravca ma... Informatiko (jst lani). Model, k ji je lep se bo poročil. Umru hrček, zažgano kosilo, premehne hlače, prevelike modre, KAJ JST VEM, mnogo razlogov je, OKKKK? Pa noben ni WAW yes, jst bom zdaj furala to grozno stranje čez čelo dve leti, dokler ne zraste za 4cm, KEK MI SEDE :) :) Tol pa še kdo reče „men si pa lepša brez :) :) :)“ A bejž. A res. ČE MI LAJF NE GRE NAJBOLJE V TEM

MOMENTU, SM PA LAHKO ŠE GRDA ZRAVN. IN JA, petkrat poglejte mojo osebno, preden me spustite v klub plesat na Ubila si del mene. Ker ne sam, da mi razpada lajf. Pa sm grozna. Še to je, da zgledam 13. Pa Game over poslušam. Slava frufujem!
I'm out.

POLICIST ZAUSTAVI BLONDINKO, KI SI BRŽ V USTA VRŽE TABLETO.

VPRAŠA JO, ČE JEMLJE DRUGO?

BLONDINKA ODGOVORI:

»VZELA SEM KONTRACEPCIJSKO TABLETKO. VEDELA SEM, DA ME BOSTE JEBALI!«

GREGOR B. HANN

SIPINE

Mrcvarim

trenutke,
minute,
polzeče
med prsti,
kot žebli
v krsti
zamolčanih
besed.

Strahu

žrtvovani
zalet
opojni
je med.

A pušča

le sled
grenkobe,
ko mine
občutek
sladkobe,
te večne
skomine.

Gaj JC

klicsrca.com

Obalne ptice:

KAJ PA TI MISLIŠ O BREZDOMSTVU?

Brezdomstvo ali klošarjenje je pojav, na katerega sem vedno gledala s sočutjem. Ne na način smilijo se mi ljudje na ulici, ampak sem enostavno razmišljala o tem, kako imajo ljudje težke zgodbe, nimajo nikogar, ki bi mu lahko zaupali, in nimajo kam. Kako to, da nimajo možnosti česar koli narediti, spremeniti? Pomislim tudi danes, te dni, ko je mrzlo, ali imajo ti ljudje topel obrok, vsaj odejo, če že spijo zunaj na klopci. V tem razmišljanju nisem želela ostati sama in zanimalo me je, kaj menite o brezdomstvu vi, zato sem naredila mini anketo in delim različna mnenja v tem zapisu. Vprašala sem vas: bralce, mimoidoče, znanke, sorodnike in prijatelje. Vi, ki to berete, si ustvarite lastno mnenje o izrečenem.

»Brezdomci so brez doma zato, ker ga nočejo imeti. Ker jih je dom dušil. Ker so se v domu počutili ujeti. Ker so bili zlorabljeni in ker jih isto sili v isto. Odmik od doma je brezdomcu umik od tudi njegovih nizkotnih vzgibov in se je rajši umaknil – preventiva. Nekdo pa je to že postoril in ne želi več – kurativa. Oboje je pohvalno. Zato pobeg – v svobodo. V brezbriznost, proč od prilagajanja ter težav in plačevanja nekih položnic, proč od rutine ter s tem ujetosti tudi v spomine na travmo. Na dom, poln travmatskih izkušenj. Razumem vas. Vso srečo v vašem življenjskem stilu, ki je le eden mnogih različnih. Vso srečo, da preživite. Vso srečo na vaši poti okrevanja, v kolikor poiščete pomoč, kajti šele nato se lahko zgodi notranja sprememba in pokaže zunanja. Vso srečo vsem in vsakomur.«

Matea Laurentis

»Vsak se lahko znajde v taki situaciji; če prosijo za denar, jim dam. Ne bom bolj revna, če podarim kak evro.« **Vesna**

»Mi je žal za njih, a ko jih vidim, si mislim 'joj, spet me bodo nadlegovali za denar ...'. Z veseljem bi jim pomagala, a večkrat nimam niti zase dovolj in ne morem in mi gre ta situacija še bolj na živce ... Ker tudi mene spravlja v stisko. Včasih, pred leti, sem si mislila 'delo si najdi', potem pa, ko sem dobila svojo izkušnjo, kako tanka je meja med revščino in srednjim razredom, sem si premislila. Želim si, da bi vsi imeli dovolj. Želim si, da bi lahko vsakemu stisnila 5 evrov v roke. Se posebej zdaj, ko so bili prazniki. V današnjem času ne bi smelo biti revščine, ker denarja je dovolj, samo razporejen je narobe.«

Nadja

»Ja, eni so bogi, drugi niso. Jaz dam vsak teden enemu za pivo, ker mi pomaga in nosi skupaj z mano kište v smeti. Poznam ga po imenu. Milan je, prijazen človek. Veliko jih pa ne sprejema pomoči, pa bi jim želela pomagati. Če lahko, pomagam.« **Slavica**

»Ne razumem, kako je lahko nekdo klošar v Sloveniji, kjer imamo še vedno toliko možnosti dela, toliko kmetov, toliko narave, toliko socialnosti ... Razumem, da je bilo življenje z njimi surovo. A ne razumem, da obupajo in ostanejo klošarji. Mislim, da je to izbira, ker je mnogim lažje to, kot da bi poprijeli na primer za lopato, se ponudili v pomoč kakšnemu starostniku, kmetu, kar koli. V Sloveniji je res ogromno priložnosti za tiste, ki jim ni težko tudi trdo delati.« **Peter**

»Veliko je kriva država. Sistemi. Tudi sposobni ljudje so brezdomci. Če bi tudi sam ne bil močen, bi lahko kmalu pristal med njimi. Vzrok moraš imeti, da se boriš, da ne obupaš.

Foto: Jean Nikolič

019
KRALJI
ULICE

Rabiš voljo do življenja. Nek smisel. Ne podpiram alkohola, so pa ljudje med brezdomci, ki so res izjemno inteligentni, in je škoda, ker so spet breme državi. Tistim, ki so ga spravili tako daleč, kot je.« **Tone**

»Se držim na razdalji in upam, da me ne vprašajo nič. Kot da mi na čelu piše, da bom vsakemu pomagal. Znajo psihološko oceniti človeka in točno vedo, kdo jim bo dal denar, cigaret ali jih kakor koli podprl.« **Miha**

»Ne glede na življenje, ki jih je udarilo, vsak ima svojo zgodbo in preizkušnje, mislim, da je še vedno nekje nekdo, na kogar se lahko obrnejo, da lahko pridejo ven z družbenega dna. Želim vsem, da se obrnejo nekam v eno smer, vedno se najde rešitev, da se potegnejo ven iz škodljivega okolja.« **Jasmina**

»Ne razumem brezdomstva in kako prideš do tega. Kako pristaneš v tej situaciji. Se ti nič ne da? Nočeš prevzeti nobene odgovornosti? Dam kak evro, dva, ko srečam brezdomca, ampak čutim, kot da ni prav. Redkeje dam, mislim pa si, da mene ne bo manj zaradi tega, če dam nekaj, in vseeno upam, da nekdo ne izkorišča tega položaja.« **Špela**

»Nimam ravno dobrega mnenja oz. nikoli nisem slišala zgodbe iz prve roke, zakaj je to tako, kako pride do tega, da pristaneš na ulici. Izogibala sem se jih, ker sem se jih bala. Predstavljala sem si, da so vsi brezdomci pijanci. Poznam revijo Kralji ulice, in ker vem, da je to njihovo delo, plačam revijo, čeprav je nikoli ne vzamem in niti ne berem.« **Ester**

»Jaz jih občudujem, ker sama na ulici ne bi zdržala niti pol dneva. Močen moreš biti za kaj takega. Pomagam jim, ker spoštujem pač ta njihov način življenja. Strah me je, ko pomislim na nizke temperature, in jim pomagam tako, da nesem odeje, obleko. Na drugi strani pa ne razumem, da se odločijo za ulico in se ne prilagodijo niti osnovnim pravilom kakšne institucije, kjer bi jim bilo lepo, raje zmrzujejo zunaj.« **Maja**

Tamara Andrašič

Foto: osebni arhiv

Gostujoča kolumnistka:

Nastja Trtnik

IZPOVED OSEBE S SPEKTROAVTISTIČNO MOTNJO

020
KRALJI
ULICE

Sem Nastja, stara sem 31 let in s starši in bratom živim v Domžalah. Že kot otrok sem bila drugačna od vrstnikov. Vedno sem se spraševala, zakaj je temu tako, a odgovora na to vprašanje ni in ni bilo. Nisem marala biti v družbi vrstnikov, zelo rada sem se igrala sama. Z eno samo igračko sem se znala igrati tudi po več ur na dan. Izmišljala sem si zgodbe, ki sem jih pripovedovala svoji igrački. Kot otrok sem se velikokrat zasanjala v budnem stanju, kar pomeni, da sem v svojih mislih nekam odplavala. Bila sem prisotna, prisebna pa ne. Zelo rada sem imela družbo starejših ljudi. Zelo hitro sem spregovorila, in ker mi je mamica v otroštvu zelo veliko brala, je bil moj govor zelo dobro razvit. Z drugimi sem se pogovarjala kot odrasla oseba. Iz družbe vrstnikov pa sem bila izobčena že kot otrok. In kljub temu da sem se raje igrala sama, sem se večkrat poskusila vključiti v družbo, a mi nikakor ni uspelo.

Že v vrtcu me je od drugih vrstnikov izolirala tudi vzgojiteljica. Ker sem imela težave pri na primer ustvarjanju in ker se vzgojiteljici ni dalo ukvarjati z mano, me je poslala stran od drugih vrstnikov rekoč: »Tukaj bodi in se sama igray.« Počutila sem se ponižano in zatrto, a kot majhna punčka žal nisem mogla storiti ničesar. Tako sem bila že kot otrok diskriminirana in postavljena na rob družbe. Na žalost mi v otroštvu ni preostalo drugega, kot da sem si prijatelje dobesedno namislila, saj realnih žal nisem imela. Med odraščanjem sem imela vedno več navideznih prijateljev, ki jih ni videl in slišal nihče razen mene. V času svojega šolanja sem bila zaradi svoje drugačnosti zelo zasmehovana. Sošolci so se iz mene pogosto norčevali, kar me je privedlo do zelo hude čustvene stiske, zaradi katere sem na koncu petega razreda osnovne šole pristala na otroškem oddelku psihiatrične bolnice v Ljubljani, kjer sem bila hospitalizirana tri mesece. Moja psihiatrinja je sprva sumila, da imam shizofrenijo, kasneje pa mi je diagnosticirala Aspergerjev sindrom.¹ Ob diagnozi sem čutila marsikaj, predvsem pa zelo veliko olajšanje, saj sem z njo dobila odgovor na svoje življenjsko vprašanje, zakaj sem drugačna od vrstnikov in pravzaprav od vseh ljudi okoli sebe. Seveda na začetku nisem vedela, kaj Aspergerjev sindrom sploh resnično pomeni. Na internetu sem brala in raziskovala o tem, kaj moja diagnoza sploh pomeni. Počasi, a vztrajno sem se morala sprejeti kot drugačno osebo. Bilo je zelo težko, da sem svojo drugačnost tudi resnično sprejela, za to sem potrebovala kar nekaj let. Pa vendar mi je ob pomoči moje ljubeče družine in predvsem mame, ki me je vedno spodbujala, uspelo sprejeti sebe kot osebo.

Večina ljudi se me izogiba, ker mislijo, da se lahko od mene česa nalezijo ali da sem, ker imam Aspergerjev sindrom, neumna. Ne prva in ne druga trditev ne držita. Sem človek, tako kot kdor koli drug. Aspergerjev sindrom ni nalezljiv in ni bolezen, ampak je razvojna motnja, s katero človek živi celo življenje. Torej bom morala celo življenje nositi neko nalepko, ki pa o meni kot osebi ne pove ničesar, razen tega, da imam neko diagnozo. Za sebe kot osebo z Aspergerjevim sindromom ne

morem reči, da sem neumna, ker to ne drži, pravzaprav so bili nekateri ljudje s to diagnozo veliki izumitelji in nadpovprečno inteligentni. Definitivno pa imam drugačen pogled na življenje kot večina ljudi okoli mene in sem zelo direktna oseba, kar pomeni, da vsakemu človeku povem v obraz, kar si mislim o njem. Veselja, žalosti, začudenja ali katerega koli drugega čustva, ki ga v tistem trenutku ne čutim, ne znam igrati. V vsakodnevnem življenju imam zelo veliko izzivov. Zelo neprijetna mi je vožnja z avtobusom ali vlakom. Z avtobusom se sicer vozim v službo, ker se moram, saj se ne čutim sposobno voziti avtomobila. Svojo neprijetnost rešujem tako, da imam vedno s seboj v torbici svojega plišastega prijatelja, ki mi daje občutek, da nisem sama, ker je on z menoj. Daje mi tudi občutek varnosti in ljubezni. To sedaj nekako zmorem izpeljati sama, sem pa potrebovala veliko let, da sem usvojila vožnjo z avtobusom. Vožnje z vlakom žal še nisem usvojila, vlak mi je preglasen. Osebe z Aspergerjevim sindromom lahko slišimo tudi do deset zvokov hkrati in je to včasih zelo moteče. Si pa močno želim, da bi se mi nekega dne uspelo peljati sami z vlakom. Težave imam tudi pri urejanju dokumentacije na banki, pošti in socialnih službah. To rešujem skupaj z mamico ali osebno asistentko, prostovoljko na Društvu ASPI, društvu za pomoč odraslim osebam z motnjo avtističnega spektra – Aspergerjev sindrom. Težko prenašam tudi gnečo v trgovinah, zaradi katere včasih doživim tudi panični napad. To rešujem z objemanjem svojega plišastega prijatelja, ki ga imam vedno v torbici. V takšnem stanju namreč vedno potrebujem občutek ljubezni in varnosti. Predvsem pa občutek, da nisem sama, temveč da je nekdo ob meni. Zelo mi pomaga tudi topel objem sočloveka, vendar ponavadi ob meni ni nikogar, ki bi ga za objem lahko prosila, zato moram znati svoje panične napade obvladati sama.

Svojo vlogo v družbi vidim tako, da jo učim sprejemati drugačnost in jo učim, da ni vse samo belo in črno in da ravno drugačni ljudje z drugačnimi pogledi na življenje v svet prinašamo barve. Sebe v družbi pa vidim bolj na robu, saj me je sama odvrгла na marginalo. Težko sem sprejeta zaradi svoje iskrenosti, direktnosti in ker ne znam podajati svojega mnenja na družbi sprejemljiv način, česar se učim na psihoterapiji, ki jo tedensko obiskujem. Za sebe bi si želela, da bi me družba sprejela takšno, kot sem. Da to, da imam Aspergerjev sindrom, ne bi bila ovira pri sklepanju prijateljstev, da ne bi bila prisiljena živeti na robu, ampak da bi bila lahko, tako kot vsi ostali ljudje, del današnje družbe.

Za konec svoje zgodbe pa želim ljudem povedati še to, da ne glede na to, kako drugačni smo si med seboj, smo vsi ljudje, ki smo krvavi pod kožo, in vsak od nas potrebuje ljubezen in občutek, da je od nekoga ljubljen. Zato poskusimo svojo ljubezen deliti z drugimi, kajti le tako jo bomo dobili tudi sami.

¹ Aspergerjev sindrom je oblika avtizma, vseživljenjsko stanje, ki se kaže v tem, kako posameznik razume svet okoli sebe, procesira informacije in vzpostavlja odnose z drugimi ljudmi.

HOČEMO PREVEČ

**OBLEKLI SMO VELIKO SRCE,
Z OŽJIM OBČUTKOM –
PO SEBI.**

**DELAMO VELIKE KORAKE
S KRAJŠIMI STOPALI –
PO DRUGIH.**

**POSTALI SMO VELIKI LJUDJE,
Z MANJ CENTIMETRI –
PO DEJANJIH.**

**PREMAGUJEMO VELIKE BITKE,
S PREVEČ SMRTI –
PO SRČNEM.**

PREDOLGO ŽE –

**PONUJAMO VELIK OBJEM
S PREŠIROKIMI ROKAMI –
PO TEMI.**

NINA GIGALE

Kraljevi recenzor:

DIC TABOR LJUBLJANA: DELIRIJ, 7. 1. 2020

Ponoči, ko ni luči, so se Taubiju v šotoru ob gozdu pridružile raznorazne pokveke, ki jih je opisal kot bolj grozne od grozljivk. Nekatere so hodile k njemu ali kaj od njega hotele, nekatere se niso zmenile zanj in so hodile mimo, nekatere pa je lahko opazoval le iz daljave. Kakor koli, nas so pustile pri miru. Film se je nadaljeval, tudi če je zaprl oči. Telefoniral je mnogim: prijatelju, prijateljici, policiji, na Poljanca ... A v predstavi na odru ostane sam – telefonski stiki so kot nek privid človeških stikov. Morda kot pokveke, ki so izginile, se v trenutku razblinile, ko je stopil v stik z njimi. Ko je klical prijatelja in mu povedal, kaj se mu dogaja, je ta na koncu vseeno dodal, da je tudi sam šel čez podobne stvari. »Prasec, kako si mi lahko to zamolčal?« slišimo presenečenje z odra. »Ampak saj mi ne bi verjel,« slišimo iz telefona.

Ko se je Taubi na odru pogovarjal »z zrakom«, sem si mislil: škoda, da nima še koga na odru, da bi odigral vse te demone! A monodrama je morda res boljši način, če želi predstava ponazoriti bistveno razsežnost take in tej podobnih izkušenj – marsikdo, ki drugače izkuša resničnost od ljudi okoli sebe, je v tem sam. Marsikateri poskus govora o teh izkušnjah pa se konča (in tudi začne) s skepso sogovornikov in nepovednim zaključkom: »To je zgolj v tvoji glavi.« V primerjavi s premiero nas je bilo tokrat gledalcev bolj malo. Kar je v meni sprožilo, da se je samost igralca na odru prenesla delno tudi na maloštevilno občinstvo, ki mu ni preostalo kaj dosti drugega, kot da samo ostane z vsem tem življenjem na odru. Ob ogledu predstave sem imel le malo priložnosti se ozreti okrog sebe in videti, s kakšnimi obrazi spremljajo dogajanje drugi, nikomur

Foto: arhiv DIC Tabor

nisem mogel stopiti na čevlji, nikogar dregniti pod rebra.

Kljub vsemu predstava postavlja te izkušnje na oder, s tem prekinja to grozno tišino negovorjenja o navidezno norih izkušnjah in kaže na nujo, da bi se o njih govorilo še več. S predstavo je delirij za nekaj časa postal tudi naš. In tisti, ki smo bili prisotni, morda ne bomo več tolikokrat rekli: »To je le v tvoji glavi.« Delirij je ena izmed predstav, ki nam na oder prinaša življenje. Taubi, na nove (monoglasne in večglasne) zmage!

Juš Škraban

022
KRALJI
ULICE

ALBUM: KVINTON & BORUT GOMBAČ, BALADE NA BLEDEČIH TLEH

François Villon? Ne, ne, le Gombač in KvinTon. Balade o klošarjih, socialcih. Balade o marginalcih. Kdo pa danes to ni? Vsaj zame enkrat album. Hromi Jošt, Koščeni Slavko, Ležeči Blaž, Smetiščni Vilko ... Že naslovi pesmi povejo vse; kaj šele teksti. Ni potrebno, da poslušalec podoživlja tekste. Dovolj je, da se zamisli, kje danes živi. Dovolj je, da spregleda. Dovolj je ...

Vendar mi nekaj ni jasno. Toliko se govori o problematiki življenja, pa se skoraj nič ne naredi tam, kjer bi bilo potrebno. Se bomo rajcili le ob poslušanju teh tekstov ali pa nas bodo ti potisnili naprej? Dobro,

mi, ki smo že tako zadaj, se sicer rinemo naprej. Gombača in KvinTon pa bi morali poslušati kravatarji, ki dirigirajo našim življenjem. Bi šlo? Bi. Pa ne bo. Ostali bomo sami tuhtajoč ob besedah Štefana urarja. Kaj čmo? Takle imamo. Kdor nima tega albuma, mu je lahko žal. Paše v vsako hišo kot mobitel. KvinTonu in založbi Akord records, Kulturni center Maribor, se zahvaljujemo za škatlo *cedejk*. Uporabili jih bomo kot nagrado za pravilno rešeno križanko. Bralcem in bralkam bodo zagotovo všeč.

Taubi

KINODVOR: MEDTEM KO VAS NI BILO, 21. 12. 19

Režiser Ken Loach – sicer že dobitnik dveh zlatih palm v preteklosti – se je s filmom *Medtem ko vas ni bilo* že 14. uvrstil v tekmovalni program festivala v Cannesu. Ricky in Abby s pubertetnikom Sabom ter Lizo Jane živita v skromni najeti hiši v Newcastlu. Po mnogih zamenjanih službah se pojavi novo upanje za njihovo boljše življenje. Ricky postane Amazonov samozaposleni dostavljaevc paketov. A kmalu postane jasno, da je delo prekarno, brez pravic, dela se štirinajst ur, šest dni na teden. Za napake sledi denarna kazen ... Žena Abby dela kot negovalka

starostnikom, za Rickyjev kombi prodana njen avto. Brez plačanih potnih stroškov, malice ... Delavske pravice so kršene pravice.

Izredno socialna drama nas privede do razmišljanja, do kod bo še šlo to izkoriščanje. Vendar me je presunilo še nekaj drugega. Tisti čut za dolžnost do dela, do zadnjega, za vsako ceno, kljub telesnim poškodbam, neizprososti službe, tista odločenost za boljši jutri, ne glede na očitno suženjstvo. Odnosi v družini so najvažnejši, a krut kapitalizem jih ubija. Ken Loach nam

Foto: arhiv Kinodvora

ne prizanese in ne doživimo katarze. Boleče in v razmislek vsem. Kinodvoru se zahvaljujem za vstopnici.

Barbara Jozelj

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA: CARMEN, 21. 12. 2019

Georges Bizet, mojster francoske opere, ki je živel v 19. stoletju, je vse svoje življenje posvetil skladanju. Njegova Carmen, ki jo je sestavil med letoma 1873 in 1874, še dandanes velja za eno najboljših del v celotni operni literaturi. Carmen je znamenita zgodba o zapeljivi ciganki, je ljudska drama, ki odpira vprašanje o ljubezni kot hipni strasti

ter o ljubosumju in maščevanju, ki neizogibno vodita v smrt in propad. SNG Opera in balet Ljubljana se zahvaljujemo, da je za našo žensko skupino brezplačno rezervirala dve loži.

Špela

Foto: Darja Štravs Tisu, SNG Opera in balet Ljubljana

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA: PEPELKA, 23. 12. 2019

Ko sem gledal predstavo, se mi je v glavi ves čas motalo vprašanje, kdo je Pepelka

Foto: Darja Štravs Tisu, SNG Opera in balet Ljubljana

danes. Koliko jih je v tej dvorani in koliko zunaj na cesti? Čeprav je bila krstna uprizoritev operne predstave že daljnega 1817, pa je ta pravljica še vedno aktualna. Izvedba je bila izredna (pravi en punker). Dober glas, glasba in pa minimalistična garderoba. Skratka tri ure uživanja. Najbolj me je skrbelo, kako bom spremljal petje. Ni bilo težko, saj so ga ves čas spremljali podnapisi. No, naj priznam, da sem bil tokrat drugič v življenju v operi, a po tej predstavi vem, da ne

zadnjič. Pepelka je bila fenomenalna. In še najbolj pomemben je bil moto v zadnjem odločilnem dejanju. Maščevanje je v tem, da odpustiš. Je to še komu jasno? Bi to še znal kdo danes izvesti? Dvomim. Dvorana je bila bolj ali manj polna. Od starejših do najmlajših gledalcev, kar nam da vedeti, da opera še dolgo ne bo umrla. Zahvaljujem se SNG Opera in balet Ljubljana za vstopnico.

Taubi

MARKO HATLAK & FUNtango S POSEBNIM GOSTOM IZTOKOM MLAKARJEM

Novoletni gala tango večer v veliki dvorani Grand hotela Union. Ampak gremo po vrsti. Kdor ima frajtonarico le za instrument za oberkrainer oziroma narodnozabavno muziko, je brcnil v temo. Hatlak je s svojim bendom dokazal, da lahko iz te kocke z mehomo izcediš tako glasbo, da gate trga. Tango, klasika (le kaj bi Vivaldi pomislil, če bi v njegovih časih obstajal ta inštrument), pa še ne vem kakšna glasba. Skratka skladno. Človek zapre oči in

odpotuje z glasbo v višave. In potem jagoda na torto – Iztok Mlakar. Njegovi izjemni evergreeni, ki jih bodo prepevali še naši vnuki. Mlakarjevo besedovanje ob vsakem komadu. Neverjetno. Ta tango gala večer tik pred novim letom – neprecenljivo. Se mi zdi, da je bilo zame največje darilo zastonj vstopnica, Marku se zanjo iskreno zahvaljujem. Lepšega si vsekakor ne bi mogel zaželeli.

Taubi

Foto: arhiv Marka Hatlaka

RECENZIJAKNJIJE: KOZJEGGLAVKA, ZARJA VRŠIČ

»Morda bi bil pravi izziv zate napisati recenzijo knjige,« je mentorica Maja na kritiški delavnici pronicljivo ubesedila tisto, o čemer sem že razmišljala, »... recenzijo knjige, ki ti ne bi bila všeč.« Tokrat žal tudi ne bo priložnosti za prej omenjeni izziv, saj sem kratkoprozni prvenec Zarje Vršič res neučakano pričakovala. Njeno pisanje sem že imela priliko spremljati. V Kozjeglavki z nabiro 34 zgodb preko (večinoma) prvoosebni pripovedovalcev obdeluje teme, vzete iz resničnega življenja, ki se včasih samo spogledujejo, včasih pa sprevržejo v

nadrealizem. Ozadje protagonistov je zelo različno, prav tako njihove izkušnje in življenjski tok. Njihovi svetovi trkajo drug ob drugega, avtorica pa učinkovito obdela medosebne odnose, učinkovito opiše temeljna občutja, je dobra opazovalka tudi neverbalnega in izpiljeno ustvarja pogosto temačno atmosfero. Dogajalni prostor in čas nista natančno definirana, vendar verjetna, univerzalna. Značilni so tudi lupingi ob zaključkih, ki niso vedno taki, kot smo si jih nemara zamislili, in razrahljajo temačnost in/ali teže določene zgodbe ter se zapeljejo v nepričakovan konec.

Z zbirko je prišla v ožji izbor za nagrado za najboljši prvenec na lanskem knjižnem sejmu. Skratka več kot vredno branja.

MG

PO ŠTIRIDESETH LETIH PANKA, 1977–2017, ALI GOSPODJE TOVARIŠI, TOVARIŠI GOSPODJE, JAZ VAM NE VERJAMEM: RAZLOGI ZA UPOR DANES, 12. DEL

024
KRALJI
ULICE

Medtem ko pišem zadnji del pankarstva, sedim na klopci pri Križankah in za inspiracijo, da dokončam tole sago, na svojem prvem pametnem telefonu poslušam odlični afriški hardcore pank bend TCIYF. Ko razmišljam, kako bo končna vsebina sestavljena in kako bi na čim bolj neklasičen način napisal ta del, dojamem, da sem naredil napako, da nisem poskusil analizirati afriške scene, saj ne morem mimo dejstva, da ima pank korenine tudi v Afriki. Misli mi švigajo sem ter tja, na moje presenečenje pa mojo glasbo preglasi mimoidoči avto, ki vrti pesem Na tragu iz prvega albuma Parafov (1980). V tem udarnem, a mračnem intru namesto teksta Paraf v glavi zaslišim tekst, ki sem ga napisal leta nazaj. Tekst, ki me nekako asociira na polpreteklo situacijo: »Prodali ste se ko pičke prodane. Zadržali ste vaše privilegije. Izdali ste ideje vaše buntovničke. Živite kroz nas naše živote. Vi, nekaj pankeri stare partije!«

Če bi me kdo vprašal, čemu grem v to smer, bi nadaljeval nekako takole. Na popotovanju po alter sceni po celi bivši Jugi ti pot prekrizajo generacije, od tebe starejše 15, 20, tudi 25 let, torej tudi mnogi originalni pankerji ter akterji prve alter scene, ki se vedejo, kot da je že vse mimo, kot da je vse odšlo, ta čas ni vreden nič, tvoje kritično delo – kak koli že to je – ni vredno nič. Vendar se ujamejo v lastno past. Na nek način so postali del sistema ali, bog ne daj, da rečem, privilegiranci, ki se napajajo iz njega. Sistema, proti kateremu naj bi se borili sami. To je precej tipična hipokritična drža kritičnih upornikov globalno. In ne samo to. Svet upora, svet alter scene in ne nazadnje svet pankarstva mora biti ravno tak, kot so si ga oni zamislili, in ravno taki mentaliteta in politika sta tipični za zaviranje scene globalno. Po njihovo je bil njihov čas idealen, vi, ki niste videli originalnega pankarstva, najbrž tega ne morete razumeti. E, ko jebe vaša finančna napajanja na pank nostalgijah. Z drugimi besedami, lahko je potrjevati to, s čimer se najbrž strinjamo vsi, ne glede na leta. Vse, kar se je zgodilo v zadnjih 25 letih na alter sceni, se težko primerja z originalno alter jugoslovansko sceno 1977–1989 – po pečatu, vplivu, originalnosti, drznosti, inovativnosti –, a to ne pomeni, da danes tam zunaj ni bendov ali upornikov, ki lahko zrušijo vse te vaše iluzije, stare seronje. Morda je naš čas še primernejši za

Foto: Michael Drummond

upor, kot je bil vaš. Z drugimi besedami, ko dandanes po več kot 40 letih pankarstva vidiš denimo Pankrte, Niete ali Laibache, je to najbrž bolj kot ne nostalgija. A to bi lahko dejal za mnoge bende globalno. Da pa ne bi zašel, bi se v vsej tej neskončni brutalnosti kapitala, ki ne pozna milosti za nikogar, namesto vprašanja, kam smo pravzaprav prišli kot družba, raje vprašal, koliko je pravzaprav sploh smiselna trditev, da je pankarstvo danes lahko zgolj nostalgija in da je karto upora odigral že zdavnaj. Če je res igral karto upora, jo je najbrž izgubil. Ker to dokazuje današnji čas, čas absurda, morda čas z nešteti razlogi za pankarstvo. Ali če hočete upor. Čas digitalizacije, čas retardizacije družbe z lažnimi vrednotami, nekakšne retro družbe, ki reproducira, a ne ustvarja, čas, ko se odmikamo eden od drugega. Čas, ko si vsak dan lažemo, kako nam je super, ko izgorevamo v službi, ki je nočemo. Čas, ko lažemo, kako nam je mar za žrtve neskončnih vojn, za katere sicer ne vemo, da obstajajo. Nimamo časa za to, saj smo prisiljeni živeti v suženjstvu in laži, namesto da bi živeli prav tisto, česar si želimo. A ker si upor najbrž vsak predstavlja drugače, bi mogoče morali tovrstne probleme reševati lokalno. V prelepi majhni državi, prelepe narave,

vremena, sociale, ekonomske stabilnosti, skritem biseru Evrope, polnem prijaznih ljudi ...

No, tako zadevo morda vidi turist. A ko bi si vsak od njih pogledal stvar z drugega spektra, bi videl, da je prišel v državo vsakodnevnih sociopatskih odnosov, prežeto z najvišjo stopnjo depresije, alkoholizma in celo pedofilije. Seveda, varni smo, a nevarnost prihaja ven izza štirih zidov. Ko omeniš to hipokrizijo, se oglasio oni. Dežurni moralisti, ki ti rečejo, zakaj ne greš potem kam drugam. Torej, ko v Slovenji izpostaviš problem, postaneš tudi sam problem. A v bistvu bi se morali pobrati prav oni, ki zavedno ignorirajo in s tem postajajo sokrivi resnih problemov v naših odnosih. Materialna blaginja ne nadomesti notranje, in ta pride prav z odnosi.

Če bi zdaj morebiti res koga napalil in bo jutri pripravljen za revolucijo, vam v smehu, z džointom v roki povem, da relax, vse ob svojem času. Naj pride ta upor počasi in z občutkom, do takrat bolj zaživite svoje življenje in ne bodite sužnji kapitala. Kar se tiče vas, gospodje tovariši, tovariši gospodje, jaz vam ne verjamem. Več.

Diego Menendes

Izza rešetak:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZKPZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sobota, 16. maj

Eden glavnih problemov, zaradi katerega se tu v sanatoriju fantje najbolj pritožujejo, je hrana. S temi pritožbami so začeli prepotentneži, ki so pričakovali hotelsko postrežbo. Zame navadnega smrtnika je hrana tu čisto v redu. In vendar je psihološki oblak »ta pametnih« zajel ves naš oddelek. Dajmo se pritoževati, saj drugega tako nimamo za početi, pa še nič nam ne morejo.

Seveda je ta štorija stara toliko kot sanatorij – torej nič novega. Vendar sem opazil neko drugo zanimivost. Tisti najbolj zagrizeni borci za boljšo hrano pridejo med kosilom ali med večerjo večkrat do šanka, kjer jim kuharji predajajo vrečke kruha, salame, konzerv in tudi pečeno meso. To imam možnost neovirano opazovati, saj sedim poleg šanka, oni pa tega sploh

ne skrivajo. Zakaj le? Tam ob njih je sicer paznik in vse to vidi, pa nič ne reče. Res ne vem, kaj je njegova naloga. Pazi, da se kdo ne bi stepel? Bolano. Ampak naj se vrnem k hrani. Po mojem mišljenju ta ni zastoj, sigurno se plačuje z najbolj vredno valuto v sanatoriju – tableti. Pa tudi za vsakogar ni. Dobro se moraš poznati s kuharji, da prideš na vrsto za te dobrine. To je spoznal cimer Dalibor pri zajtrku. Ko je videl, da je kuhar tipu pred njim dal štiri paštete, je še sam prosil, če bi mu poleg ene, ki mu pripada, dal še eno. Ta mu je odgovoril, da ne sme in da vsak prejme po eno. Dalibor je popizdil in mu v glavo vrgel še to edino pašteto: »Še to požri!« Za zajtrk je tako pojedel le dva kosa kruha in spil čaj.

Ko so »ta pametni« zbirali podpise za peticijo za več kruha, so se ustavili tudi pri meni. Glede na to, da jih opazujem vsak dan, kako iz jedilnice odnašajo cele vreče kruha, sem se le nasmehnil: »Potrebujete še več vrečk?« Grd pogled z njihove strani, morda celo tiha grožnja, kdo bi vedel. In so šli. Mojega podpisa niso dobili. So pa to povedali mojim cimrom, ki so me nato napizdili v sobi. Žal mi je fantov, ki vidijo, pa so slepi. Jaz pa: »Ne živim, da bi jedel, ampak jem, da bi živel.«

Taubi

025
KRALJI
ULICE

ZAPORNIŠKI INTERVJU

Pogovarjal sem se s »hišnico« Lili, ki je bila gostja ženskih zaporov na Igu.

Zapor. Kaj pomisliš ob tej besedi?

Zapor sem si predstavljala kot večina ljudi, ki še nikoli niso imeli izkušnje z njim. Kot v filmu: majhni zamreženi prostori z nemogočimi razmerami za življenje.

Težave, s katerimi si se srečevala v zaporu?

Kakšnih večjih težav nisem imela, čeprav je nekomu, ki ima zunaj urejeno življenje, za rešetakmi urejenost ravno obratna.

Sozaposornice – kako je živeti z njimi?

Ko prideš noter, ti zaposleni svetujejo, da si ničesar ne sposojaj in tudi ne posojaj ničesar. Pameten nasvet.

Si se razumela z zaposlenimi (paznice, strokovne delavke) in zakaj?

Ne da se hvalim, vendar sem imela dober odnos z zaposlenimi in sem bila pri njih dobro zapisana. Prej ko se človek sprijazni s tem, da je v zaporu, bolje je. Tako za osebno psiho kot tudi za ugodnosti, ki sledijo.

Kako so ti minevali dnevi v zaporu?

Najprej počasi, ker sem bila na svobodi ves čas v pogonu. Zapor ti ne vzame le svobode. Tako sem bila prva dva meseca bolj ali manj v svoji celici, le dvakrat na dan sem šla lahko za eno uro v telovadnico ali na dvorišče. Na zaprtem oddelku obstaja samo kadilski dnevni prostor *kafetarna*, kjer nimaš šans, če si nekadilka ali ne spadaš v krog starih *robijašic*.

Tik pred odhodom na svobodo ... kaj si razmišljala?

Paznica Mira mi je enkrat rekla: »Vzemite to kot eno daljšo minuto v življenju, ki se je morala zgoditi, bo pa minila.« Je bila in je minila.

Kako živiš po zaporu?

Super. Po tej izkušnji sem si rekla, da me negativno lahko preseneti le še vojna. Sicer pa zapor spet ni najbolj grozna stvar, ki se človeku lahko zgodi v življenju.

Droga v zaporu?

Droge je bilo in je je še vedno preveč.

Foto: osebni arhiv

Zaključne besede?

Vse stvari v življenju se človeku zgodijo z nekim razlogom. Moje mišljenje je, da so za v zapor le ljudje s težkimi kršitvami (krvni delikti, pedofilija ...), vsem ostalim pa bi dodelila družbeno koristna dela, ki bi bila za marsikatero zapornico hujša kazen kot bivati v zaporu. Vse odhaja kakor tiha reka, le spomini zvesto spremljajo človeka.

Taubi

RAZVEDRILO

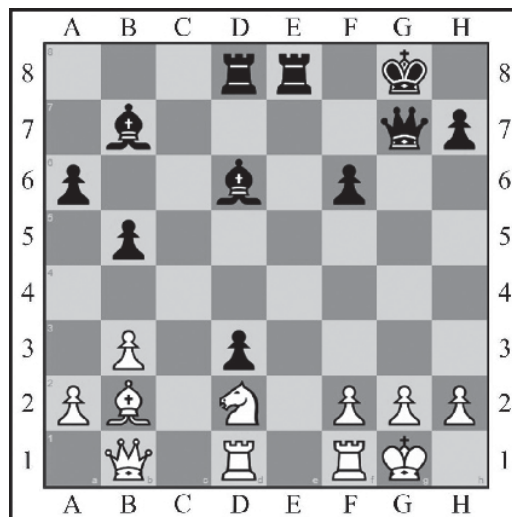
KRALJEVSKA ŠAHOVSKA UGANKA

Iz igre Aron Nimzowitsch (beli) – Vasja Pirc (črni), blejski šahovski veleturnir, 1931, Jugoslavija.

Na vrsti je beli. Po tretji potezi preda igro.

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Pripravil: JN

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 30.

026
KRALJI
ULICE

(SMS) KOMENTARNICA: 030 323 128

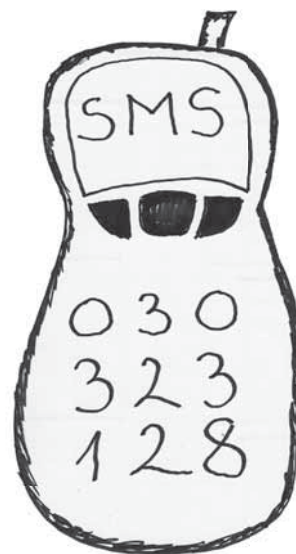
DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI (SMS) KOMENTARNICO. V NEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI K KOMENTIRANJU!

Facebook: december 2019 >> Spoštovani, danes nekaj čez 16.00 sem v parkirni hiši na Kongresnem trgu v Ljubljani kupila decembrski izvod Kraljev ulice (#504) in ob tem prijaznemu gospodu, ki mi je izvod prodal, pustila še malo »božičnico«. Nekaj trenutkov zatem je taisti gospod pritekel za mano (mislila sem, da sem kaj izgubila) in mi v roko stisnil čokoladico. Če bi imela malenkost več časa in bila malo manj paf, bi nama šla po čaj in se vrnila na čvek. Pa drugič! Hvala in še enkrat vse dobro! Štajerski pozdrav kralju in vsem njegovim kolegom_icam oziroma sodelavcem_kam. Renata

E-sporočilo: 16. 12. >> Drage kraljice in kralji ulice. Z veseljem kupim vaš časopis in podarim kak evro. Zelo ste prijazni in dobri. Želim vam vse dobro in zdravja ter da se vam uresničijo vse želje v letu 2020. Marko iz Ljubljane

24. 12. >> Petek popoldan. V zraku je čutiti prijetno predpraznično napetost. Stopim iz Name in grem že skoraj mimo gospoda #839, nakar s kotičkom očesa opazim, da prodaja Kralje. Pobrskam po spominu, 20. smo že, a po mojem Kraljev ta mesec še nisem kupila. Pobrskam še po denarnici in na srečo zagledam dvoevrski kovanec. Gospod je tako zelo prijazen, izvod je njegov zadnji. Seževa si v roke in za slovo dobim še listič z lepo mislijo. Obesila sem ga na novoletno jelko. Kako malo je potrebno, da se ti ogreje srce. Srečno vsem v letu 2020. Maja

E-sporočilo, 3. 1. >> Pozdravljeni! Redno kupujem časopis Kralji ulice. Vsebina se mi zdi zelo zanimiva, imate zelo dobre prispevke. Gospod, ki mi ga je danes prodal pred City parkom, je bil zelo prijazen. Se mi je pa branje ustavilo pri Anekdotah iz prodaje, zapis Sit-lačen od Jareda. Ne vem, kje gospod Jared ponuja časopis, vendar bi mu želela pomagati. Me lahko kako usmerite, prosim? Lahko nakažem denar, lahko kaj kupim, kar bi njegova družina potrebovala. Želela pa bi, da gre donacija izključno njemu. Hvala za informacije! Želim vam ustvarjalno in dobro leto v vseh pogledih! Mirjana

9. 1. >> Najboljši kralj je Goran Šrok - Gogi iz Maribora. Prodaja pred malo Tuševo trgovino blizu UKC-ja. Njegov nasmeh, tople oči, pogum, vedrina in ponos so občudovanja vredni. Rijja

14. 1. >> Danes sem KU prvič zasledila v Celju, prijazen gospod #785 mi je pred Hoferjem nevsiljivo ponudil časopis. V naglici sem ga na hitro zavrnila, a se nad sabo tudi zamislila. Na poti iz trgovine sem se ustavila in kupila izvod. Prenesite prosim gospodu moje opravičilo za takšno vedenje. Klavdija, 23

17. 1. >> Na poti v službo me vsak dan razveselita Boris in njegov kuža Tobi, ki nevsiljivo ponujata Kralje ulice v podhodu železniške postaje. Zelo sta simpatična in vsi ju imamo radi. Če ju kdaj ni, je podhod, kljub gužvi, nekako prazen. HVALA OBEMA. Revija je na zavidljivi ravni. Vsak izvod preberem od prve do zadnje strani.

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK:

ONESNAŽENOST ZRAKA

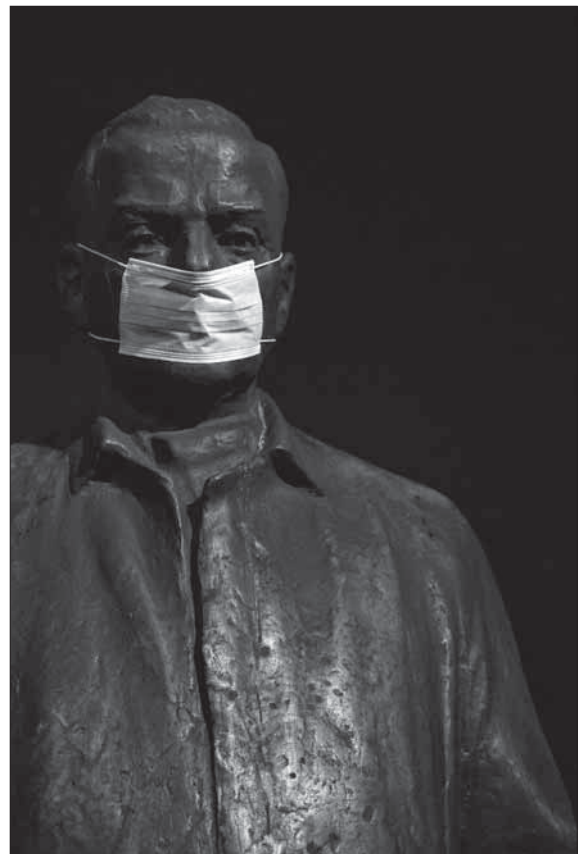
V Srbiji je že nekaj tednov »zrak« viden s prostim očesom. Takšne so razmere v Požegi, Užicu, Valjevu, Pančevu, Novem Sadu, Subotici, Beogradu, Nišu, Kosjeriču, Kragujevcu, Kraljevu ...

Poleg saj, močnega vonja in megle se v zraku čuti tudi panika. Prebivalci_ke Srbije živijo v strahu, poskušajo se informirati in zahtevati nujne ukrepe za zmanjševanje onesnaženosti zraka. Vlada Republike Srbije pravi, da ni razloga za paniko in da poročila niso tako alarmantna.

Dr. Milan Jovanović Batut (Inštitut za javno zdravje Srbije) izjavlja, da so v zimskih vremenskih razmerah onesnaženja pogosta in običajna: »Vzroki za onesnaževanje zraka so domači ogrevalni sistemi, gretje na fosilna goriva, veliko število motornih vozil, izgorevanje nizkokakovostnega lignita, neracionalna in neučinkovita poraba energije, neučinkovite tehnologije izgorevanja fosilnih goriv, neustrezno vzdrževanje industrijskih obratov itd. Ministrstvo za zdravje in Inštitut za javno zdravje Srbije sporočata, da ni razloga za paniko.«

Premierka Srbije, Ana Brnabić, državljane in državljanke prepričuje, da v tem zimskem obdobju ni povišanega števila bolnikov in da onesnaženje ni višje kot v preteklih letih. Srbski predsednik Aleksandar Vučić pa poudarja, *da je zrak toliko slabši, kolikor je standard višji.*

Miloš Stošić
Prevedel Jean Nikolić

Ivo Andrić z masko

Foto: Miloš Stošić

Posneto po 17.00

Foto: Miloš Stošić

Posneto po 17.00

Foto: Miloš Stošić

Posneto po 17.00

Foto: Miloš Stošić

Fotografija je bila posneta ob 10.09

Foto: Miloš Stošić

BREZPLAČNI DOGODKI

Podnebno izredno stanje: pogled Mladih za podnebno pravičnost in znanosti o stanju Zemlje – dr. Miha Mikelj, Sofija Zavratnik (Okolje – Zemlja – človek)

5. februar ob 18.30, Knjižnica Bežigrad, dvorana
Znanost nas že več desetletij opozarja na izredno stanje okolja. V zadnjem obdobju se opozorilom čedalje glasneje pridružuje narava. Ne manjka nam znanja o vzrokih in rešitvah za izredno stanje, zmanjkuje pa nam časa za ukrepanje. Živimo na prelomnici in drvimmo proti apokalipsi, a če sprejmemo drzne in korenite spremembe družbenoekonomske politike, nam znanost daje upanje. Člani gibanja smo najverjetneje zadnja generacija, ki lahko to spremenimo.

Koncert: Same babe

8. februar ob 12.30, Knjižnica Jožeta Mazovca
V poklon velikemu pesniku, za glasbene sladokusce in vse ostale, nastop skupine Same babe.

Skupina je nastala spomladi 2003, da bi sodelovala na literarnem večeru, posvečenem pesniku Janezu Menartu. Zasedba pri svojem ustvarjanju besedila dobesedno »opremlja« z glasbo, tako da je glasbeni del nekakšno ogledalo besednemu. V glasbenem smislu daje velik poudarek večglasnemu petju, njene nastope pa spremlja precejšen odmerek humorja in performansa.

Zakaj nam pisanje in pogovor pomagata okrevati? – mag. Violeta Irgl

10. februar ob 19.30, Knjižnica Šentvid
V okviru pogovornega večera bo predstavljena znanstvena

razlaga, zakaj sta pisanje in pogovor o obremenjujočih izkušnjah lahko tako učinkovita in nam pomagata okrevati. Del večera bo namenjen tudi predstavitvi in branju poezije pesniške zbirke Violete Irgl: *Evino srce*.

Filmska projekcija: Dober dan za delo

11. februar ob 10.00, Slovenska kinoteka, režija Martin Turk
Slovenska kinoteka na projekcijo vabi Kralje ulice, Stigmo, Vincencijevo zveza dobrote, Šent, DrogArt in Zavetišče za brezdomne Ljubljana.

Zgodba: Armin, ki je že dolgo nezaposlen, se odpravi na razgovor za obetavno službo šolskega hišnika. Na poti naletí na prometno nesrečo, in ko končno prispe do šole, je delovno mesto že oddano. Da bi preskrbel sina in nosečo ženo, se zaposli kot varnostnik v klavnici. Kmalu pa ugotovi, da delavci kradejo. Odloči se, da bo naredil, kar je prav, in krajo prijavi lastniku klavnice ...

Predhodniki Leonarda da Vincija: vojaško-tehnični izumitelji na pragu renesanse – dr. Tomaž Lazar

18. februar ob 19.00, Slovanska knjižnica, dvorana
Leonarda da Vincija in njegovih renesančnih sopotnikov se spominjamo tudi po inovacijah na področju vojaške oborožitve in arhitekture. Manj znano pa je, da so prelomne korake na tej poti pred njimi opravili že številni drugi, po krivici pozabljeni izumitelji. Predavatelj dr. Tomaž Lazar iz Narodnega muzeja Slovenije bo tako spregovoril o bogati zapuščini poznosrednjeveške vojaško-tehnične literature in njenih stvariteljih, predvsem nemškem piscu Konradu Kyeserju.

NEPROFITNA ORGANIZACIJA

ZADRUGA STARA ROBA, NOVA RABA SO. P., POLJANSKA C. 14, LJUBLJANA PRESELIMO VAS

Nudimo:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ, PRAZNJENJE OBJEKTOV, DEMONTAŽO IN MONTAŽO POHIŠTVA, BELJENJE, PO DOGOVORU
- ČIŠČENJE STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, PO DOGOVORU

Pokličite 059 010 075 med delovniki od 8.00 do 16.00.

NEVID(E)NA LUBLJANA

Vodniki ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb.
Traja 1,5–2 uri. Prispevek za turo po osebi znaša 6€ za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 8€ za zaposlene. Možna je tudi individualna tura za katero prispevek znaša 15€.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI OB 10.30 IN PETKI OB 16.30.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJULICE.ORG
- **FACEBOOK NEVIDENA LUBLJANA**

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Pogledajte pa si tudi našo ponudbo storitev čiščenja, selitev, likanja, vrtnarjenja itd. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732 740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu novembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
  - slašičarni ZVEZDA,
  - podjetju SPAR za mlečne izdelke,
  - društvu LAJKA za hrano za pse in mačke,
  - skupine kvintOn za škatlo CD ploščkov Balade na bledečih tleh,
  - B.I.C. Ljubljana, oddelek SUAS (kuhinja) za pekovske izdelke,
  - OŠ BEŽIGRAD za kruh in
  - vsem dobrim ljudem za donacije oblačil, obutve in hrane.
- Se priporočamo za naprej.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–16.00 in sob. 9.00–12.00.
Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ime mi je Špela in sem strastna zbirateljica stripa Dylan Dog. Dotični strip me spremlja od obdobja moje nočne more, ko sem živela na ulici. Ker sem nezaposljiva in bi rada zbirko dopolnila, naprošam tiste, ki imajo strip doma in ga ne potrebujejo, da pokličejo na 059 022 503 oziroma stripe prinesejo na Društvo Kralji ulice. Špela

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 15.00–16.00 v Športni center Triglav za Bežigradom (balož) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Urejam grobove v Ljubljani.
Tel.: 069 954 655 ali 051 846 810.

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ZAKAJ BI PONOVRNO UVEDLI NABORNIŠTVO, ČE PA ŽE IMAMO CELO ARMADO UPOKOJENCEV?

JURIJ KUNAVER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

							AFRIŠKA, KROMPIRJU PODOBNA RASTLINA, KI USPEVA NA VLAŽNIH TLEH	CIRKUŠKI TELOVADEC	PRIPRAVA, KI MERI PORABO NPR. VODE	SLOVENSKI KUHARSKI MOJSTER (IZ: SARAČ)	POZDRAV STARIH RIMLJANOV	IZVIRNI KRAK REKE MENAM NA TAJSKEM
							PREBIVALEC MANJŠEGA NASELJA					
							SISTEM OSMIH TONOV					
							VADITELJ ŽIVALI					
							ZVEZDA, KI NENADOMA ZAŽARI IN UGASNE				DELAVEC V LIVARNI	IME SMUČARJA EDALINIJA
							ŠVICARSKI SLIKAR IN GRAFIK (IZ: LIBERA)					
BACEK, OVČKA RDEČKASTA KOVINA					RIMSKA ŠTIRICA VRSTA ENERGIJE							
ANTIČNI VERSKI REFORMATOR	HRVAŠKI PEVEC BELAN	DELI CEVI PRI KMEČKEM VODNJAKU	KDOR DELUJE PODTALNO	GOSTIJA, POJEDINA	VRSTA JEDI, ŽOLCA, HLADETINA	TOLKAČ PRIPRAVA ZA STRGANJE	ADAM IN ... ZNAMKA JAPONSKIH AVTOV					
VETER V EKVATORIALNEM PODROČJU								DEL ROKE				
PREDSTAVNICA REALIZMA								CELJSKA TOVARNA				
IZVAJALEC SKLADBE								TENIŠKI KLUB PRIPADNIK LATINOV		IZDELEK IZ CVETJA V OBLIKI KROGA	SLOVENSKI PESNIK (JOŽE)	
TUJE M. IME (V IMENU GJORGJE)				UMETNOST V TEATRU								
				VOJAŠKO POKRIVALO								
SESTAVIL JOŽE PETELIN	NAŠA TISKOVNA AGENCIJA	DOMAČA ŽIVAL GORA V JULIJCIH					DOLGA REKA V ŠVICI, TUDI AARE	TUJE M. IME (ZLATKO) PLESNI RITEM				
VEČJA KAMNITA GMOTA					IMETJE, SVOJINA, POSEST							
RIBIŠKA KLJUKICA					JUŽNO DREVO IN NJEGOV SADEŽ				PALICA PRI BILJARDU			
NAŠA IGRALKA KUMER					OTOK OB ZAHODNI OBALI IRSKE				SIMBOL ZA AKTINIJ		NARISAL J. P.	

Sestavil: Jože Petelin

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

_____

Rešitev šahovske uganke:

1: g3, Dg6; 2: Ld4, Te2; 3: Lb6, Lxg3, beli preda igro.

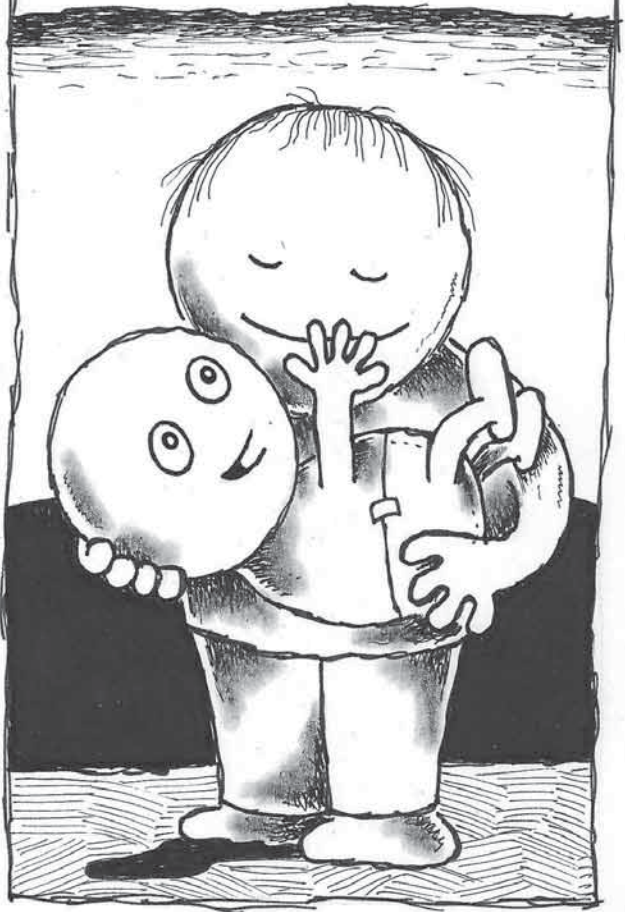
NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca meseca na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač.

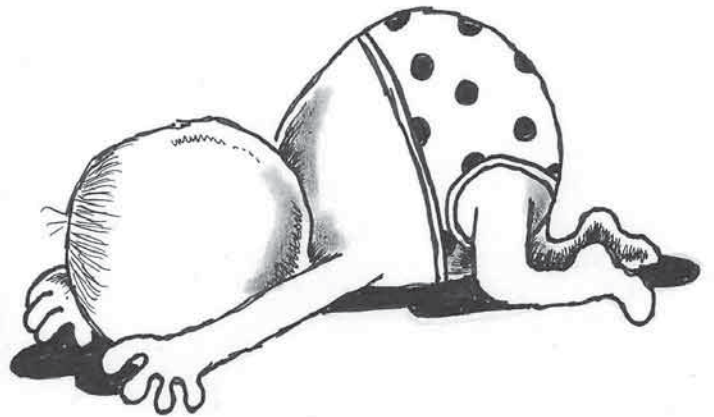
Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne križanke, ki so: Janez Košir iz Lukovice, Staša Matjaž iz Škofje Loke, Toljen Grafenauer iz Ljubljane in Dragica Kralj iz Maribora.

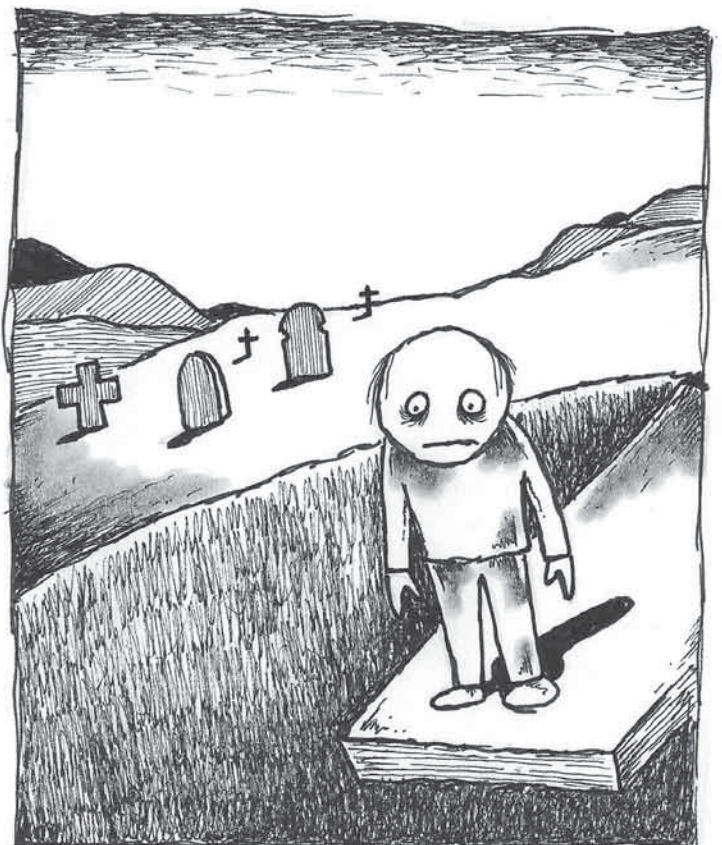
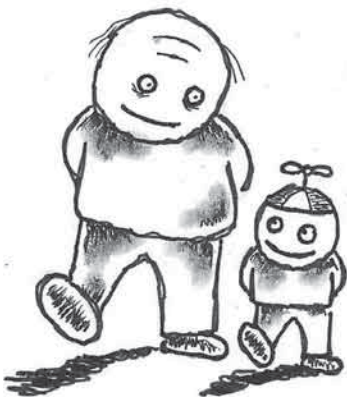
We carry

We monitor

We follow

our children straight
to the abyss.

This is Miha.
Miha sells *Kralji Ulice* in Slovenia.

Your local vendor is one of over **9,000** in **35** countries selling street papers every day.

You are one of over **4 million** readers worldwide supporting the life-changing power of street papers.

Thank you.

#VendorWeek
3-9 February 2020

International
Network of
Street Papers

insp.ngo